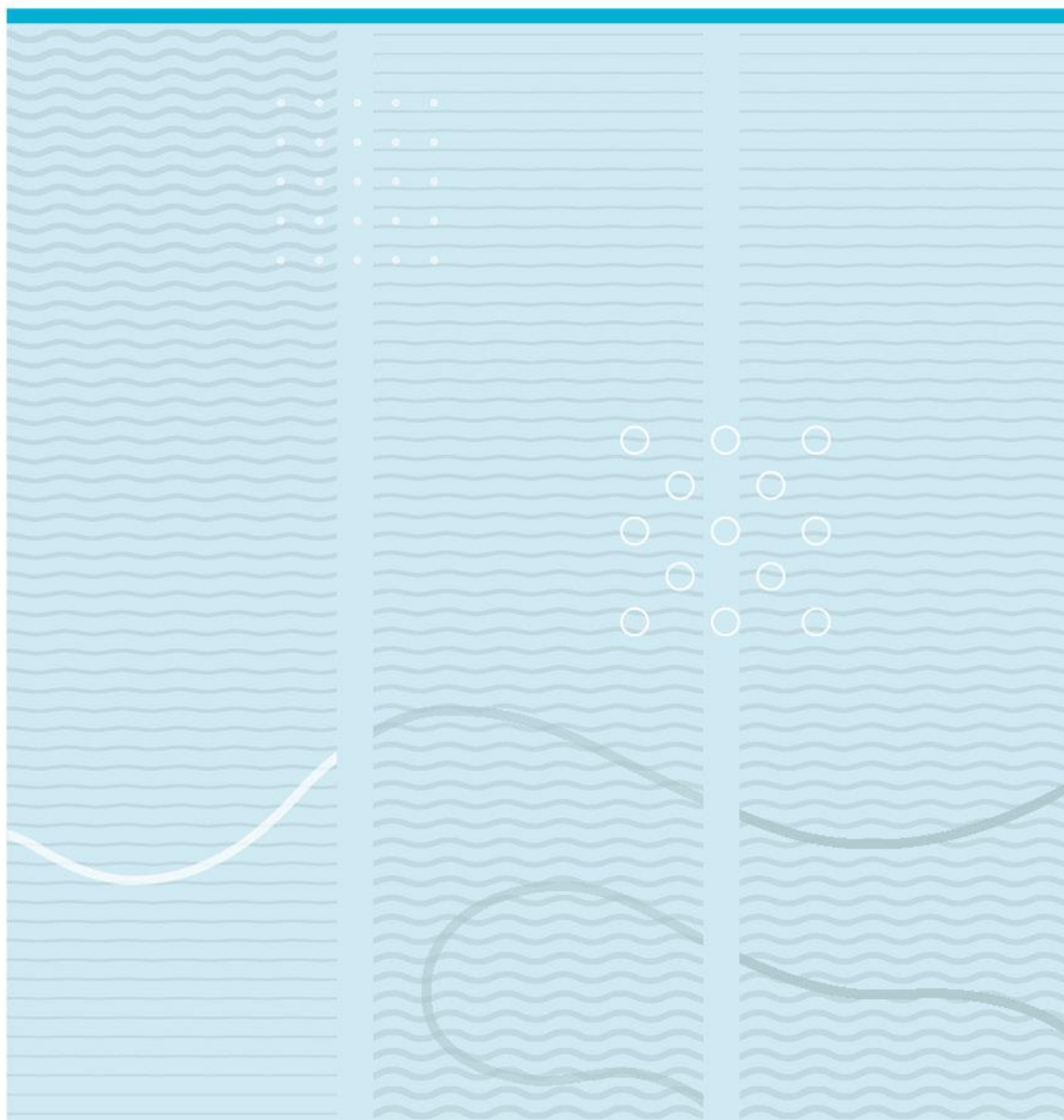


Kristoffer Loe Balsnes

Legitimitet i Resource Dependence Theory: En Scoping Review

Legitimitet i inter-organisasjonelle samarbeid



Universitetet i Sørøst-Norge
USN Handelshøyskolen
Institutt for Økonomi, Historie og Samfunnsvitenskap
Postboks 235
3603 Kongsberg

<http://www.usn.no>

© 2023 Kristoffer Loe Balsnes

Denne avhandlingen representerer 30 studiepoeng

Sammendrag

Denne masteroppgaven presenterer en scoping review omhandlende legitimitet i resource dependence theory eller RDT. RDT er en teori som forsøker å forklare hvordan organisasjoner skal og bør forholde seg til deres avhengighet ovenfor andre organisasjoner. (Pfeffer & Salancik, 1978). Slike avhengigheter skaper grobunn for et konsept kalt inter-organisasjonelle samarbeid. Dette er helt enkelt samarbeid på tvers av organisasjoner hvor målet er økning av organisasjoners ressurstilgang og dermed redusert avhengighet i møte med komplekse problemer. (Drees & Heugens, 2013). I kontekst av dette er legitimitet som konsept og ressurs blitt undersøkt hvor målet har vært å kartlegge og belyse hvordan RDT litteratur presenterer og forklarer legitimitets rolle i inter-organisasjonelle samarbeid.

Legitimitet er et konsept som ofte påberopes heller enn forklares og forklares heller enn defineres. (Terreberry, 1968) Dette har ført til en forskning hvor begrepet ofte mangler en klar rettleidende definisjon. I nyere forskning hos blant annet Miller (2008) hevdes det at forskning på legitimitet ikke i tilstrekkelig grad evner å skille mellom tingliggjorte og ikke tingliggjorte ressurser. Dette kan føre til at forskning på legitimitet som ressurs gjennomføres på premisser som ikke passer immaterielle ressurser som legitimitet, autonomi og makt.

I denne oppgaven ble problemstillingen «Hva kjennetegner fremstillingen av legitimitet i forskningsstudier omhandlende resource dependence theory?» undersøkt. For å besvare problemstillingen ble det valgt å benytte metoden scoping review, en slik studie kan klassifiseres som en kunnskapssyntese. En scoping review undersøker omfang og type forskning om et tema, og er relevant for fagfelt hvor forskningen og tematikken som belyses er kompleks. Hvor det kan oppstå uklarheter knyttet til gjennomført forskning knyttet til blant annet definisjoner og begreper. (Tricco et al., 2018) Det vil kunne argumenteres for at det finnes en del forskning omhandlende legitimitet i RDT, men at denne forskningen ikke gjennomføres innenfor et satt definisjonsrammeverk. Derfor kan det være problemer knyttet til transparens i forskningen og derfor vil en scoping review være godt egnet til å kunne identifisere kjennetegn ved denne problematikken.

Seks forskningsartikler som omhandler legitimitet i RDT ble gjennomgått. Gjennomgangen av forskningsartiklene indikerer god variasjon i forskningsmetode som undersøker legitimitet i RDT, men begrepet legitimitet ble tolket og definert ulikt i de forskjellige studiene. Dermed er det vanskelig å med 100% sikkerhet kunne slå fast at forskningen som er gjennomført faktisk har undersøkt det samme fenomenet i praksis selv om dette i teorien skal være tilfelle. Strategisk og institusjonell legitimitet ble funnet å være de ledende formene for legitimitet i denne studien. Hvor strategisk legitimitet skinner gjennom som den ledende formen for legitimitet innen inter-organisasjonelle samarbeid. Det vil kunne argumenteres for at denne påstanden i større grad stemmer overens med legitimitet i nyere heller enn eldre organisasjoner. (McLeod et al., 2016) Denne studiens funn fremstiller også «rub off» og «mimicking» som de to sentrale måtene legitimitet oppstår innen inter-organisasjonelle samarbeid. (Drees & Heugens, 2013)

I tråd med Hillman et al (2009) sin påstand om at RDT sjelden vil klare å fremstille komplekse tematikker på en tilfredsstillende måte alene. Er denne scoping reviews funn blitt drøftet opp mot legitimitetsforståelsen i ny institusjonell teori. Dette er blitt gjort i et forøk på å bedre denne studiens faglige tyngde og forklaringskraft.

Abstract

This thesis presents a scoping review about legitimacy in resource dependence theory (RDT). RDT is a theory attempting to explain how organizations should deal with their dependence on other organizations. (Pfeffer & Salancik, 1978). This type of dependence creates the opportunity for inter-organizational cooperation to occur. This is simply put cooperation between organizations where the goal is increased resource access which in turn will result in reduced dependence in the face of complex problems. (Drees & Heugens, 2013) In this context legitimacy as a concept and resource has been investigated where the goal has been to map and explain how RDT literature presents and explains the role of legitimacy in inter-organizational cooperation.

Legitimacy is a concept that is usually invoked rather than explained and explained rather than defined. (Terreberry, 1968) This has led to research where the concept usually lacks a clear definition. In research by Miller (2008) it is put forth that research on legitimacy as a resource do not manage to distinguish between tangible and intangible resources. This can lead to legitimacy research being conducted on terms that do not fit intangible resources such as legitimacy, autonomy, and power.

In this thesis the research question “what defines the portrayal of legitimacy in research concerning resource dependence theory?” was investigated. To answer the research question scoping review was used as this study’s methodological framework. This type of study can be classified as a form of evidence synthesis. A scoping review investigates the scope and type of research on a topic and is relevant for fields where the research and themes that are being examined are complex in nature. Typically, this is true of fields and themes where there are problems concerning the clarity of completed research when it comes to definitions and concepts. (Tricco et al., 2018) It can be argued that there is a plethora of research regarding the role of legitimacy within RDT, but that this research is not being conducted within a pre-defined framework as far as definitions and concepts are concerned. Therefore, there might be issues regarding the transparency of said research and by that notion scoping review as a method will be well suited to identify trademarks of this problem.

Six research articles concerning legitimacy in RDT were examined as a part of this scoping review. The examination showed that there is a good amount of variation as far as research methods are concerned. But the concept of legitimacy was given different understandings in the articles and as a result it is difficult to be 100% confident that the conducted studies investigated the same concept. Even though this should be the case based on the outlines of the studies. Findings from this study show that strategic and institutional legitimacy were the leading forms of legitimacy based on the data collected. In addition, strategic legitimacy shines through as the leading form of legitimacy within inter-organizational cooperation. Where it can be argued that the factuality of this statement is stronger regarding newer organizations. (McLeod., 2016) Findings from this study also portrays “rub off” and “mimicking” as the main ways in which legitimacy occurs in inter-organizational cooperation. (Drees & Heugens, 2013)

In accordance with Hillman et al (2009) and their assertion that RDT rarely will be able to portray complex themes in a satisfactory way on its own. The findings of this scoping review have been discussed in the light of neo institutional theory and its understanding of legitimacy as a concept. This has been done with the intention of elevating the overall strength and usefulness of this study and its findings.

Innholdsfortegnelse

Sammendrag	3
Abstract	5
Forord	9
1 Innledning.....	10
1.1 Bakgrunn og aktualisering	10
1.2 Formål og problemstilling.....	11
1.3 Avgrensing	11
1.4 Oppgavens videre struktur	11
2 Teoretisk forankring.....	12
2.1 Resource Dependence Theory	12
2.1.1 Inter-organisasjonelle samarbeid	14
2.1.2 Autonomi.....	15
2.1.3 Legitimitet i RDT	15
2.2 Legitimitet.....	17
2.3 Ny institusjonell teori	21
2.3.1 isomorfi.....	22
2.3.2 Organisasjonsmyter	24
3 Metode	27
3.1 Valg av metode	27
3.2 Scoping Review	28
3.2.1 Identifisere et forskningsspørsmål	30
3.2.2 Identifisering av relevant forskning	31
3.2.3 Utvalg av forskning	33
3.2.4 Kartlegging av data	35
3.2.5 Sortere, oppsummere og rapportere resultater.....	37
3.3 Validitet og reliabilitet	37
4 Resultater	38
4.1 Hensikt.....	42
4.2 Metode	43
4.3 Strategisk legitimitet.....	45
4.4 Institusjonell legitimitet.....	47
4.5 Hvordan skapes legitimitet?	48
4.5.1 Rub off	49
4.5.2 Mimicking	50
5 Analyse	52

5.1.1 Kjennetegn ved forskningen	53
5.1.2 Variasjoner i forskningsmetode, hensikt og definisjonsklarhet.....	54
5.2 Legitimitet i inter-organisasjonelle samarbeid	55
5.3 Legitimitet i ny institusjonell teori.....	59
6 Begrensninger og implikasjoner for videre forskning.....	62
7 Konklusjon	63
Litteraturliste	65

Forord

Denne masteroppgaven markerer slutten på en 5 år lang interessant, lærerik, slitsom og morsom reise ved USN. Jeg vil takke mine tidligere forelesere og medstudenter for ha skapt en læringsarena hvor jeg har fått muligheten til å utvikle meg akademisk og personlig.

Arbeidet med denne masteroppgaven har vært både utfordrende og lærerikt. Det har vært vanskelig og til tider skummelt å skulle ta valg på egenhånd uten å være sikker på om de er riktig. Derfor vil jeg rette en stor takk til min veileder gjennom denne prosessen Ole Jacob Thomassen. For å ha guidet meg gjennom denne prosessen og for å ha skapt både interessante og lærerike samtaler som har åpnet øynene mine for helt nye måter å tenke på. Uten dine tilbakemeldinger vil ikke denne oppgaven blitt det den er i dag.

Kunnskapen og erfaringene fra denne prosessen vil følge meg lenge etter at min akademiske reise slutter.

Horten, mai 2023

Kristoffer Loe Balsnes

1 Innledning

1.1 Bakgrunn og aktualisering

Beslutninger er en sentral del av alle organisasjoner hvor det vil det kunne argumenteres for at nær sagt alle organisasjoner tar beslutninger i den hensikt å skulle oppnå organisatoriske mål. I en slik prosess vil det være avgjørende å skaffe til veie nok ressurser for å kunne gjennomføre ønskede handlinger. I en slik kontekst vil det å forstå skillet mellom materielle og immaterielle ressurser stå sentralt. Det vil kunne argumenteres for at de ulike egenskapene ved disse to ressursformene ikke i tilstrekkelig grad tematiseres i dagens forskning. (Miller, 2008)

Jeg ble først introdusert for organisatoriske beslutningsprosesser gjennom min bachelor i sosiologi ved Universitet i Sørøst-Norge, og min bacheloroppgave omhandlende transformasjonsledelse i offentlig sektor. Denne interessen ble videreutviklet gjennom min master i samfunnsanalyse ved Universitetet i Sørøst-Norge. Hvor jeg ble kjent med rollen immaterielle ressurser som makt, autonomi og legitimitet kan ha på organisasjoners beslutninger. Disse innsiktene førte meg i retning av resource dependence theory som en interessant teori å undersøke nærmere for å forstå denne sammenhengen. Dette fordi den i all hovedsak handler om å skape en forståelse knyttet til hvordan organisasjoner håndterer en iboende avhengighet ovenfor andre organisasjoner for å imøtekomme sitt ressursbehov. (Pfeffer & Salancik, 1978)

Jeg ønsker å finne ut mer om hvordan de inter-organisasjonelle samarbeidene som settes i høysete i Pfeffer & Salanciks organisasjonsforståelse vil påvirkes av legitimitet. Og i hvilken grad ulike forståelser og forskningsmetoder knyttet til legitimitet er med på å påvirke utfallet og konklusjoner ved forskning på denne tematikken. Det virker som forskning på dette feltet peker i retning av inter-organisasjonelle samarbeid som et verktøy organisasjoner benytter for å skaffe seg kontroll over vitale ressurser. (Santos & Eisenhardt, 2005). Dette vil kunne settes i sammenheng med Drees & Heugens (2013) påstand om at mimicking og rub off er de to ledende måtene legitimitet fremstår i inter-organisasjonelle samarbeid. Derfor vil det være interessant å undersøke hvilke legitimitetsformer som er gjeldende innenfor forskning

omhandlende resource dependence theory, og hvilke måter disse legitimitetsformene eventuelt oppstår. Ved å gjennomføre en scoping review og gå i dybden på tidligere forskning kan man finne tematiske områder som kjennetegner forskning om temaet. I tillegg kan man avdekke eventuelle kunnskapshull på forskningsfeltet.

1.2 Formål og problemstilling

Formålet med denne studien er å se på tidligere forskning knyttet til resource dependence theory og hvordan legitimitet blir tematisert innenfor denne forskningen. Studiens problemstilling er: "Hva kjennetegner fremstillingen av legitimitet i forskningsstudier omhandlende resource dependence theory?»

I tillegg er følgende forskningsspørsmål blitt benyttet for å aktualisere problemstillingen:

- Hva kjennetegner tidligere forskning på dette feltet?
- Hvilken forståelse av legitimitet i inter-organisasjonelle samarbeid presenteres i de forskjellige studiene?
- Hvordan kan legitimitetsforståelsen fremstilt i denne studien sees i sammenheng med forståelsen innen ny institusjonell teori?

1.3 Avgrensning

I denne oppgaven er fokuset blitt lagt på de store skillelinjene mellom ulike tolkninger av legitimitet. Dette er blitt gjort grunnet kompleksiteten legitimitet som begrep innehar kombinert med hvordan scoping review som metode omfavner et stort og mulig uoversiktlig nedfallsfelt. Det er i denne oppgaven derfor blitt avgrenset til engelsk språklig fagfelleverdert litteratur med forskning gjennomført i enten Europa eller USA i perioden 2013-2023.

1.4 Oppgavens videre struktur

Denne oppgaven består av 7 kapitler. I første kapittel skisseres bakgrunn for valg av tema, og oppgavens problemstilling med tilhørende forskningsspørsmål presenteres. I oppgavens andre kapittel vil oppgavens teoretiske forankring knyttes ved å se på de to teoriene resource dependence theory og ny institusjonell teori samt hvordan legitimitet som begrep kan

forstås. Det redegjøres for relevante aspekter innenfor de to teoriene som for eksempel inter-organisasjonelle samarbeid, legitimitet innenfor resource dependence theory og isomorfi i ny institusjonell teori. I tillegg vil det også fremstilles en inngående forståelse av hva legitimitet er og ulike strategier for å oppnå eller opprettholde den. Dette vil brukes som en grunnforståelse i den videre forskningen som skal gjennomføres i denne studien.

I oppgavens tredje kapittel beskrives forskningsmetoden scoping review som er blitt benyttet i denne studien. Videre i kapittel fire legges resultatene fra undersøkelsen frem. De presenteres i 8 ulike kategorier Forfatter, Utvalg, Metode, Hensikt, Strategisk legitimitet, Institusjonell legitimitet, Rub off og Mimicking i tabell 1 Resultattabell. før disse funnene så vil bli presentert nærmere i 5 sammenfattende hovedkategorier Hensikt, Metode, Strategisk legitimitet, Institusjonell legitimitet og Hvordan skapes legitimitet? Deretter vil hovedfunn fra undersøkelsen bli drøftet opp relevant teori i kapittel 5. I kapittel 6 legges det frem begrensninger i oppgaven og mulige implikasjoner for fremtidig forskning. Og avslutningsvis i kapittel 7 er det en oppsummering av studiens innhold hvor det presenteres slutninger det vil være mulig å trekke som følge av denne studien.

2 Teoretisk forankring

2.1 Resource Dependence Theory

Resource Dependence Theory eller RDT er en organisasjonsteori med sitt utspring i Pfeffer og Salanciks *The External Control of Organizations*. (Pfeffer & Salancik, 1978) Hvor det ble sammenfattet en rekke ulike ideer knyttet til hvordan en organisasjon skal forholde seg til såkalte «interorganizational interdependencies». Eller hvordan organisasjoner skal og bør forholde seg til deres avhengighet ovenfor andre organisasjoner. Før det går videre inn på grunnleggende aspekter ved teorien vil det være viktig å skape et innblikk rundt hvilken problematikk og kontekst teorien oppsto på bakgrunn av eller hvordan den fikk fotfeste i organisasjonskulturen. Helt enkelt kan dette forklares ved å se på organisasjons og samfunnslivet på 1970-tallet rundt teoriens oppstandelse. Denne tiden var for det meste preget av økonomiske kriser, misnøye med politisk lederskap og økende sosial aktivisme blant de misfornøyde. Denne situasjonen oppsto på bakgrunn av et samfunnsliv preget av store organisasjoner med kontroll over en stor mengde ressurser og dertil hørende mye

makt. Hvor RDT ble Pfeffer & Salanciks holdepunkt knyttet til hvordan organisasjonslivet burde organiseres i møte med disse utfordringene. (Davis & Cobb, 2010)

Helt grunnleggende vil det kunne argumenteres for at RDT som organisasjonsteori bygger på tre hovedprinsipper: (1) Den sosiale konteksten en organisasjon til enhver tid befinner seg i er av betydning. (2) Organisasjoner vil til enhver tid ha strategier tilgjengelig de vil ta i bruk for å bedre sin autonomi i jakten på egeninteresser. (3) Makt står sentralt knyttet til å forstå både internt og eksternt vinklede beslutninger i en organisasjon. Dette fordi organisasjoner som er uavhengig av hverandre lovmessig fortsatt kan være avhengig av hverandre for å kunne dekke sine ressursbehov. Dermed vil det kunne skapes en maktrelasjon mellom organisasjonene som er avhengige av hverandre. Dette maktaspektet er også med på å skille teorien fra andre teorier omhandlende organisasjoners beslutningsprosesser hvor fokuset er mer rettet mot hva som er effektivt og eller rasjonelt. (Davis & Cobb, 2010)

Disse 3 hovedelementene vil ifølge Hillman et al (2009) kunne utvides til fem sentrale måter RDT kan fremstå i praksis. Hvor en inngående forståelse av disse vil være med å gi et bedre innblikk i hva RDT ønsker å si noe om. (1) Teorien kan si noe om sammenslåinger av organisasjoner. Hvor essensen i dette handler om sammenslåingens evne til å redusere usikkerhet og bedre ressurstilgangen ved at man helt enkelt har slått sammen 2 eller flere organisasjoner til en større organisasjon. (2) Det kan handle om «Joint Ventures» altså strategiske samarbeid hvor målet kan sammenlignes med sammenslåing i den grad man også her ønsker å bedre ressurstilgangen og minske usikkerhet gjennom samarbeid. Men hvor skillet kommer knyttet til hvordan denne formen for samarbeid ikke er en fullstendig sammenslåing og dermed ikke vil redusere usikkerheten på samme måte. (3) «Board of Directors» vil kunne stå sentralt ettersom styrer og ledere i en organisasjon er med på å forme både ressurstilgangen og usikkerheten til en organisasjon i kraft av sine personlige nettverk. (4) Politisk handling som en samarbeidsform der organisasjoner ønsker å redusere deres usikkerhet knyttet til de større sosiale kontekstene i et samfunn slik som for eksempel ovenfor en regjering. Dette er noe som i utgangspunktet kan være komplisert derfor vil slike samarbeid ta sikte på å skulle påvirke politiske beslutninger i en slik retning at det gagnar organisasjonens egeninteresse. (5) Det siste elementet som fremstilles som sentralt innenfor forståelsen av hvordan RDT kontekstuel sett henger sammen omhandler bytte av øverste

ledelse. Dette kan eksemplifiseres ved en situasjon der en organisasjons øverste ledelse ikke utstråler nødvendige verdier for å operere i tråd med gjeldende samfunnsnormer. Eller det kan omhandle manglende evne til å løse kritiske problemer for organisasjonen slik at øverste ledelse byttes ut med noen i besittelse av de kvaliteter som behøves for å løse fremtidens problemer.

2.1.1 Inter-organisasjonelle samarbeid

Med denne overordnede forståelsen av hva RDT som teori handler om vil det nå være mulig å spesifisere dette inn mot de mest sentrale aspektene ved teorien som skal undersøkes ved hjelp av denne studien. Som nevnt knyttes mye av essensen i RDT opp mot hvordan organisasjoner posisjonerer seg og agerer med ønske om å redusere sin usikkerhet og avhengighet til andre aktører. (Pfeffer & Salancik, 1978) En mye omtalt måte dette gjennomføres på i praksis fremstilles av Drees & Heugens (2013) som inter-organisasjonelle samarbeid eller samarbeid på tvers av organisasjoner. Slike samarbeid benyttes ofte for å øke organisasjoners ressurstilgang i møte med komplekse problemer. Slik som for eksempel økt konkurranse grunnet globalisering, manglende kreditt som følge av finansielle kriser eller mangel på materialer og råvarer. (Drees & Heugens, 2013). Dette viser at en organisasjon til enhver tid vil være avhengig og muligens begrenset av sine omgivelser, og inter-organisasjonelle ordninger blir en mulig løsning på problemet. (Pfeffer & Salancik, 2003). Ifølge Santos & Eisenhardt (2005) vil innføringen av slike inter-organisasjonelle ordninger føre til at organisasjoner vil kunne grense sette samarbeidet på en slik måte at de selv blir sittende igjen med strategisk kontroll over vitale eksterne ressurser.

Inter-organisasjonelle samarbeid kjennetegnes av en dyadisk interaksjon altså en toveis relasjon mellom ressursetterspørrer og hver av de enkelte ressurstilbyderne. Hos Vestrum (2016) argumenteres det for to ulike tilnæringsmåter for slike dyadiske interaksjoner. Det vil enten kunne være snakk et samarbeid preget av en asymmetrisk avhengighet hvor ressursetterspørrer er mer avhengig av tilbyder enn motsatt. Avhengigheten vil i slike tilfeller kunne settes i et negativt lys grunnet begrensningene interaksjonen skaper for den avhengige part. Eller det vil kunne handle om symmetriske interaksjoner hvor samarbeidet bygger på en gjensidig avhengighet hvor tillit aktører imellom er noe av det mest sentrale. En

slik gjensidig avhengighet vil ifølge Villanueva et al (2012) skape et dypere bånd mellom organisasjonene slik at begge parter får mer ut av relasjonen enn hva tilfelle ville vært ved en asymmetrisk relasjon.

2.1.2 Autonomi

Autonomi eller graden av selvbestemmelse vil det kunne argumenteres for at er en av de aller viktigste målene organisasjoner arbeider mot. Inter-organisasjonelle samarbeid vil kunne inngås med den hensikt å skulle oppnå dette. Autonomi er hos Oliver (1991a, s. 944-945) definert som «freedom to make its own decisions about the use and allocation of its internal resource without reference or regard to the demands or expectations of potential linkage partners». Hvor et av de mest fundamentale premissene innen RDT handler om hvordan organisasjoners handlinger bevisst vinkles i retning av å opprettholde autonomi i beslutningsprosesser. Casciaro & Piskorski (2005) har kritisert RDT for å ikke ta godt nok inn over seg ulikhetene i denne typen dyadiske avhengighetsforhold. Hvor de hevder at gjensidig avhengighet vil være en essensiell del av et velfungerende inter-organisasjonelt samarbeid. Grunnet makt problematikken som oppstår i samarbeidsrelasjoner hvor den ene parten er mer avhengig av relasjonen enn den andre.

Gitt maktaspektets rolle for å forstå effekten av inter-organisasjonelle samarbeid vil det være viktig å skape en bredere forståelse knyttet til hva makt egentlig er. Makt kan helt enkelt defineres som en situasjon hvor aktør A har mulighet til å få aktør B til å gjennomføre en handling aktør B vanligvis ikke ville ha gjort. (Fleming & Spicer, 2008). I kontekst av RDT og legitimitetsaspektet denne oppgaven bygger på vil dette kunne eksemplifiseres ved en tenkt situasjon hvor Aktør B har behov for en ressurs aktør A besitter. Dette kan være både materielle og immaterielle ressurser hvor maktaspektet kommer til syne i det øyeblikket Aktør A påvirker eller kontrollerer aktør Bs handlinger i kraft av dens kontroll over vitale ressurser.

2.1.3 Legitimitet i RDT

Som vi har sett i delkapittel 2.1 kan essensen i RDT knyttes til hvordan beslutningsprosesser blir avgjort ved å se på hvordan beslutningen påvirker organisasjonens avhengighet til andre

organisasjoner. Et helt sentralt element i en slik forståelse som enda ikke er blitt redegjort for er legitimitet. Legitimitet kan helt enkelt defineres som «a generalized perception or assumption that the actions of an entity are desirable, proper, or appropriate within some socially constructed system of norms, values, beliefs, and definitions» (Suchman, 1995, s. 574). Hvor det interessante med legitimitet i RDT kan knyttes til forståelsen av hva en ressurs er og hvordan skaffe den. Basert på RDT argumentasjon vil det være mulig å påstå at det pågår en konstant kamp mellom ulike ressurssetterspørrere hvor ressursene hovedsakelig vil tilfalle den etterspørrende aktør som i best grad klarer å fremvise evnen til å benytte dem på en god måte. Evnen til å benytte ressurser på en god eller effektiv måte vil også kunne plassere aktøren i en maktposisjon i henhold til de tre sentrale momentene ved RDT som ble forklart i kapittel 2.1. Hvor det interessante ved denne forståelsen av ressursanskaffelse sett i forhold til legitimitet i første rekke handler om forskjellen mellom tingliggjorte og ikke tingliggjorte ressurser. Miller (2008) hevder tankerekken presentert ovenfor viser seg å stemme når det er snakk om håndgripelig eller tingliggjorte ressurser slik som for eksempel arbeidskraft, maskiner eller bygninger. Men at forskning ikke i tilstrekkelig grad har tatt innover seg at ikke tingliggjorte ressurser som legitimitet må undersøkes på en annen måte med andre grunnleggende premisser. Dette skillet er noe av det som vil bli forsøkt belyst ved hjelp av denne scoping review.

I denne oppgaven vil det som nevnt i kapittel 1 bli undersøkt hvilken plass og rolle legitimitet tillegges i RDT litteratur knyttet spesifikt til inter-organisasjonelle samarbeid. I lys av dette vil det derfor være viktig å skape et overblikk over hvilke måter legitimitet kan oppstå i slike relasjoner. Hvor dette vil fungere som en ramme for forskningen det senere skal utgreies om i denne oppgaven. Helt enkelt kan legitimitetsskapende effekter av inter-organisasjonelle samarbeid klassifiseres på to måter. Enten «rub off» altså situasjoner hvor effekten av samarbeidsrelasjonene skaper en situasjon hvor relasjonens sterke part A's legitimitet drypper over på den svake part B. Slik at den svakere part i samarbeidsrelasjonen får bedret sin legitimitet som følge av det inter-organisasjonelle samarbeidet. Den andre måten legitimitet kan skapes i slike relasjoner kan kalles for «mimicking». Dette handler helt enkelt om situasjoner hvor organisasjoner ønsker å redusere den usikkerheten som vi har sett RDT hevder organisasjoner preges av. Hvor dette skjer ved at samarbeidsrelasjonene er preget av et ønske om å skape likhet eller en tanke om at man som organisasjon gjør det alle andre

gjør. (Drees & Heugens, 2013) Dette tankesettet kan også sees på som isomorfi og er noe som vil bli forklart nærmere i kapittel 2.3.1

2.2 Legitimitet

I denne studien er noe av det mest sentrale i henhold til oppgavens problemstilling å undersøke hvordan legitimitet fremstilles innenfor resource dependence theory. Derfor vil det være viktig å skape en dyptgående forståelse knyttet til hva legitimitet faktisk er ettersom dette kan være et komplekst tema med ulike definisjoner. Hvor legitimitet innen organisasjonsteori ofte påberopes heller enn forklares og forklares heller enn defineres. (Terreberry, 1968) Tidlig ledelsesteori anså organisasjoner som rasjonelle systemer designet med det formål å skulle forvandle råvare til ferdige produkter på en effektiv måte. (Scott, 1987). Denne tankegangen ble utfordret av blant annet Powell & DiMaggio (1991) hvor det hevdtes at kulturelle normer, symboler og ritualer er med på å forme organisasjoner. Det er ved denne utviklingen grobunnen for å prate om legitimitet som essensielt innen organisasjonsteori, og derav også sentralt og relevant for denne studiens formål oppstår.

For å kunne benytte legitimitet som begrep på en god måte vil det i lys av definisjonsproblematikken Terreberry (1968) beskriver videre fremlegges ulike definisjoner av legitimitet samt hvilke definisjoner som vil benyttes i denne studien. Helt grunnleggende er det vanlig å plassere legitimitet i en av to grupper, enten strategisk eller institusjonell. Hvor den strategiske undergruppen ofte benyttes i ledelseslitteratur og omhandler måter organisasjoner gjør beviste valg og benytter manipulative symboler og handlinger for å oppnå støtte i samfunnet. En slik tolking av legitimitet fremstilles hos blant annet Pfeffer & Salancik som eksemplifisert under delkapittel 2.1 samt Ashforth & Gibbs (1990). Imens institusjonell legitimitet kan forklares ved hvordan struktur og dynamikk i samfunnslivet er med på å forme et kulturelt press som overgår det en enkelt organisasjon selv vil kunne kontrollere. En slik form for legitimitet er blitt eksemplifisert hos blant annet Powell & DiMaggio (1991) og Zucker (1987). Dette har ført til en rekke forskjellige definisjoner opp igjennom knyttet til hva legitimitet er. Slik som Maurers "legitimation is the process whereby an organization justifies to a peer or superordinate system its right to exist». (Maurer, 1971, s. 361) Eller Dowling og Pfeffers "congruence between the social values associated with or

implied by [organizational] activities and the norms of acceptable behavior in the larger social system" (Dowling & Pfeffer, 1975, s. 122). Hvor disse ulike definisjonene viser en endring i retning av økt fokus på kulturell konformitet heller enn selvberettigelse. Videre i denne studien vil «Legitimacy is a generalized perception or assumption that the actions of an entity are desirable, proper, or appropriate within some socially constructed system of norms, values, beliefs, and definitions». (Suchman, 1995, s. 574) Benyttes som den overordnede definisjonen av hva legitimitet er og eventuelle justeringer vil poengteres.

Denne institusjonelle forståelsen av legitimitet vil kunne deles inn i forskjellige underkategorier. Disse defineres hos Suchman (1995) som pragmatisk, moralsk og kognitiv legitimitet, med påfølgende subkategorier for hver av dem. Hvor alle bygger på Suchmans definisjon om det aksepterte og riktige innenfor et sett av sosialt konstruerte normer. I denne oppgaven vil moralsk og kognitiv legitimitet stå mest sentralt hvor moralsk legitimitet vil kunne defineres som positiv normativ evaluering av en organisasjon og dens aktiviteter. (Aldrich & Fiol, 1994) Denne legitimitetsformen kjennetegnes ved fokus knyttet til i hvilken grad handlingen er «rett». Dette betyr ikke at den moralske legitimiteten er helt uten selvinteresse, organisasjoner vil ofte benytte symbolske handlinger for å kunne vise til å gjøre det «rette». Moralsk legitimitet vil kunne deles inn i underkategorier som forklarer forskjellige måter den kan oppstå og effekter av den. Disse er henholdsvis konsekvenslegitimitet, prosedyrelegitimitet, strukturlegitimitet og personlig legitimitet. Hvor konsekvenslegitimitet og personlig legitimitet vil være de mest sentrale for denne studien.

En ofte benyttet tanke er at organisasjoner bør dømmes basert på hva de klarer å oppnå (Meyer & Rowan, 1991). Men i noen tilfeller vil ikke det alltid la seg gjøre, og det er her konsekvenslegitimiteten kommer til syne. Ofte vil det kunne være vanskelig å måle effekten av et tiltak eller valg, for eksempel vil dette kunne være tilfelle ved fly som skal benyttes for å transportere atombomber. Disse flyene vil kreve feilfrihet og rask respons, men vil kun kunne testes ved en faktisk atomkrig. Dermed kommer konsekvenslegitimiteten her inn ved at det sees på de mulige konsekvensene dersom flyene skulle vise seg ikke å ha ønskelig funksjonalitet og kvalitet. Personlig legitimitet handler helt enkelt om enkelt individets karisma, utstråling samt andre personlige karakteristikk og den legitimiteten dette fører med seg. (Suchman, 1995)

Suchmans kognitive legitimitet vil kunne forklares ved at den handler om oppfattelsen eller erkjennelsen av handlinger som aksepterte og legitime. Ved en slik type legitimitet vil organisasjoner ansees som nødvendige og deres posisjon og legitimitet tas for gitt i omgivelsene. Det er også ut ifra disse to elementene vi finner mulige forklaringer knyttet til hvordan denne typen legitimitet kan synes i samfunnslivet. Nødvendighet eller forståelighet for en organisasjons posisjon vil handle om i hvilken grad det eksisterer kulturelle trekk og modeller som er med på å underbygge, forklare og skape aksept knyttet til en organisasjons handlinger. Den andre typen kognitiv legitimitet nemlig at den tases for gitt handler om at organisasjonen har fått en så inngrodd og selvfølgelig plass i samfunnslivet at ingen stiller spørsmål ved dens handlinger. Denne formen for legitimitet sees ofte på som den mest subtile og kraftigste formen for legitimitet. (Suchman, 1995)

Legitimitet er altså et konsept som benyttes for å oppnå aksept i omgivelsene med tilhørende økt ressurstilgang. Dette fordi ressurser som regel tilfaller organisasjoner som opptrer ønskelig og passende ettersom en legitim organisasjon ansees som troverdig og dermed trygg. (Parsons, 1960) Slik legitimitet vil det kunne argumenteres for at oppstår på bakgrunn av lederes strategiske handlinger. Disse handlingene vil kunne plasseres innenfor en av tre typer (1) handlinger med ønske om å opptre som konforme i forhold til de preeksisterende retningslinjene i organisasjonens omgivelser. (2) Forsøk på å «velge» omgivelser som støtter organisasjonens allerede eksisterende valg og ønsker. (3) Manipulative forsøk på å kontrollere hva det er som sees på som legitimt og akseptert i organisasjonens omgivelser. Disse kjennetegnene vil også kunne knyttes opp mot Davis & Cobb (2010) sine tre hovedkonsepter knyttet til RDT om sosial kontekst, organisasjonsstrategier og makt som vil stå sentralt i den videre forståelsen som fremstilles i denne studien.

Disse tre typene vil alle kunne kjennetegnes ved at de inneholder en kombinasjon av faktisk organisatorisk endring og manipulerende handlinger. Ifølge Oliver (1991b) vil disse typene kunne skilles fra hverandre basert på hvor konforme versus manipulative handlingene er. Handlinger med hensikt å skulle fremstille organisasjonen som konform vil for ledere ofte være den enkleste måten å skaffe legitimitet på. Fordi disse handlingene signaliserer et ønske

om å rette seg etter gjeldende kulturell praksis i omgivelsene. Innen denne konforme legitimiteten vil det være viktig å påpeke at den ikke er blottet for strategiske beslutninger, det å opptre normkonformt vil plassere organisasjonen på den kulturelle «innsiden». Dermed vil organisasjonen få mulighet til å plassere seg selv på en slik måte at den blir ansett som legitim i henhold til Suchmans (1995) definisjon knyttet til hva som er «rett» eller «akseptabelt». I tillegg vil effekten av normkonforme handlinger variere basert på graden av institusjonell legitimitet man ønsker å oppnå. (Suchman, 1995)

Når det kommer til hvordan opprettholde en allerede eksisterende legitimitet er dette noe som ofte sees på som enklere enn å opparbeide seg den. Dette handler hovedsakelig om en slags tatt for gitt tankegang som oppstår i det øyeblikket legitimitet er oppnådd. Med dette menes det at når en organisasjon først har klart å skaffe seg legitimitet vil omgivelsene derav tolke organisasjonen som legitim også i fremtiden. Dette vil baseres mindre på deres faktiske handlinger enn hva tilfellet er knyttet til opparbeidelsen av legitimitet. Disse innsiktene vil kunne gjøre det mulig å tolke legitimitet som et slags kybernetisk eller selvreparerende system. (Boulding, 1956) Hvor små ubetydelig feil eller mangler vil rette seg selv over tid, og dermed ikke føre til legitimitetsreduksjon for organisasjonen. På tross av denne ideen om legitimitet som et kybernetisk system vil det allikevel være mulige fallgruver en må være oppmerksom på. Dette fordi legitimitet ikke er en eiendel for organisasjonen, men heller symboliserer dens assosiasjon til omgivelsene. Disse fallgruvene handler i all hovedsak om tre ting (1) en organisasjons omgivelser er ofte heterogene, og dermed kan det være komplisert å opprettholde legitimitet over tid. (2) Stabilitet for en organisasjon er ofte en av grunnprinsippene bak legitimitet Men stabilitet vil også kunne føre med seg en rigiditet som vil kunne gjøre det vanskelig å opprettholde legitimitet over tid grunnet endringer i omgivelsene. (3) Det å skulle definere en organisasjon som en institusjon vil kunne skape en motvekt eller motstandsgruppe som vil kunne skade den overordnede legitimiteten for organisasjonen. (Suchman, 1995).

Som forklart i delkapittel 2.1 vil organisasjoner som regel ha strategier de kan benytte i møte med ulike problemer dette er også tilfellet for opprettholdelse av legitimitet. Disse vil kunne plasseres i to ulike grupper (1) strategier rettet mot å forutse fremtidige endringer. Eller (2) strategier for å beskytte det man allerede har klart å oppnå. Hvor det å skulle forutse

endringer handler om at man som organisasjon må klare å se mulige problemer før de oppstår. Slik at man unngår å bli fastlåst i eksisterende organisasjonsmyter og dermed ikke evner å ta inn over seg eksterne utviklinger. Imens å beskytte det man allerede har handler om å unngå feil, og benytte seg av subtile heller enn synlige legitimerings strategier som skaper en legitimitetsbuffer innad i organisasjonen. (Suchman, 1995)

2.3 Ny institusjonell teori

Ny institusjonell teori eller NiT er en organisasjonsteori som helt enkelt kan sies å forsøke å flytte fokuset bort fra rasjonelle aktører og over mot kognitive og kulturelle forklaringer på organisasjoners handlinger (Selznick, 1996). Videre vil det bli gitt en innføring i NiTs oppstandelse og utvikling som organisasjonsteori. Før sentrale konsepter og ideer fra teorien vill knyttes sammen med denne studiens mål om å undersøke legitimitet innenfor resource dependence theory. Ny institusjonell teori kan sies å ha hatt sin begynnelse i 1977 og kan markeres ved utgivelsen av artikler fra John Mayer, Bryan Rowan og Lynn Zucker. Før det ble videreført til å omhandle isomorfi eller ideene om hvorfor organisasjoner blir likere i 1983 av Mayer og Rowan. Hvor hovedkonseptet i disse artiklene handler om hvordan organisasjoner innfører nye gjøremåter og strukturer ikke fordi de er spesielt effektive eller kostnadsbesparende, men fordi de gav organisasjonen en følelse av legitimitet ovenfor omverdenen. (Alvesson & Spicer, 2019) Allikevel vil det kunne argumenteres for at NiT virkelig fikk sitt fotfeste innen organisasjonsforskning med utgivelsen av Powell & DiMaggios *The New Institutionalism In Organizational Analysis* (1991) ofte referert til som «the orange book». Med denne utgivelsen fikk man en utvidelse av hva NiT som teori vil kunne være en del av forskningen på til å omhandle blant annet legitimitet. (Suchman, 1995)

Ny institusjonell teori har som alle andre teorier problemområder. For NiT handler dette blant annet om hvordan den relativt raske utviklingen av teorien har gjort den fragmentert. Og dermed skapt en usikkerhet knyttet til betydning av essensiell terminologi innen feltet slik som for eksempel hva er en egentlig en institusjon? For å forstå dette vil det være hensiktsmessig å se på definisjoner som hos Scott. (1995) Hvor en institusjon defineres som kognitive, normative og regulerende strukturer viss oppgave er å skulle gi stabilitet og mening til sosial oppførsel. Imens Meyer et al (1987) definerer det som kulturelle regler

organisasjoner må følge. Det vil også kunne benyttes en mengde forskjellige terminologier knyttet til å forklare hva den ny institusjonelle teorien forsøker å fortelle noe om. Det kan være alt fra institusjonelle «regler» (Meyer et al., 1987), kilder til mening i organisasjonslivet (Scott, 2008) eller bestemte prosedyrer en organisasjon må igjennom. (Lawrence & Suddaby, 2006) Hvor det vil kunne argumenteres for at ny institusjonell teori har vært med på å skape oppmerksomhet rundt forholdet mellom en enkelt organisasjon og deres samfunnsmessige omgivelser.

Gitt denne overordnede problematikken knyttet til hva en institusjon er vil det være viktig å skape en mer overordnet definisjon hvor det ikke benyttes tautologier på samme måte som ovenfor. (Alvesson & Spicer, 2019) Mulige løsninger på dette innen NiT handler om at det vil måtte forskes på andre og nyere måter trekke koblinger til andre forskningsfelt og tradisjoner. I tillegg vil det være viktig at man beveger seg bort fra statiske definisjoner knyttet til at en institusjon er X eller Y. Og heller undersøke de videre sammenhengene og bakenforliggende årsakene til blant annet isomorfi eller organisasjonsmyter, og viktigheten av legitimitet i forståelsen av disse begrepene. (Alvesson & Spicer, 2019) Det er også i denne forståelsen vi finner grunnlaget for å benytte NiT som et ledd i prosessen med å utvide forståelsen av legitimitet innenfor resource dependence theory.

2.3.1 isomorfi

Som nevnt i delkapittel 2.1.3 vil isomorfi være en sentral del av denne studiens forsøk på å belyse konseptet mimicking i inter-organisasjonelle samarbeid. Isomorfi kan helt enkelt betraktes som en styrende eller bindende prosess som tvinger organisasjoner som møter de samme utfordringene i sine omgivelser til å bli likere i møte med disse utfordringene. (Hawley, 1968). Isomorfi vil ifølge Powell & DiMaggio (1991) kunne deles inn i en rekke underkategorier for eksempel vil det kunne skilles mellom konkurrerende og institusjonell isomorfi. Hvor den konkurrerende isomorfin handler om likhet som oppstår organisasjoner imellom grunnet markedsbetingelser og konkurranse. Imens den institusjonelle isomorfin forklares av Powell & DiMaggio (1991, s.66) som «Organizations compete not just for resources and customers, but for political power and institutional legitimacy for social as well as economic fitness». I denne studien vil den institusjonelle isomorfin være den mest

relevante ettersom at det ønskes å undersøke hvordan organisasjoner håndterer en iboende usikkerhet igjennom samarbeid med andre organisasjoner. For å videre kunne benytte den institusjonelle isomorfi som forklaringsgrunnlag i en slik kontekst vil det derfor redegjøres for ulike underkategorier den kan deles opp i.

Tvungen isomorfi handler om både formelt og uformelt press en organisasjon settes under av andre organisasjoner de er avhengige av, i tillegg til kulturelle forventninger i det samfunnet organisasjonen er en del av. Denne formen for isomorfi vil hovedsakelig være mest fremtredende jo mer makt og kontroll store organisasjoner får over et felt. Dette fører med seg en institusjonalisering av normer og regler med den konsekvens at å følge disse reglene blir nærmest den eneste måten for organisasjoner å oppnå legitimitet innenfor sin sfære. (Powell & DiMaggio, 1991). Eksempler på slik form for isomorfi vil kunne være lovverk, regler og standardiserte reguleringer i et samfunn. Basert på argumentasjon som så langt er blitt fremstilt vil det kunne virke som at tvungen isomorfi kun handler om normer og reglers direkte innvirkning på en organisasjon. Det vil derimot også kunne oppstå tvungen isomorfi ved mer subtile og underliggende relasjoner. Hvor slike relasjoner vil kunne eksemplifiseres ved Swindlers (1979) studier av «free schools» skoler som er drevet av en veldedig organisasjon heller enn av lokale myndigheter. Det er også denne subtile formen som vil være den aktuelle når funnene fra denne scoping review skal drøftes i kapittel 5.

Når det kommer til mimetisk isomorfi, stammer denne ofte fra en sterk følelse av usikkerhet. Den vil kunne knyttes til manglende forståelse av teknologi (March & Olsen, 1976), uklare mål i en organisasjon eller i situasjoner hvor organisasjonens omgivelser skaper en form for symbolsk usikkerhet. Slik usikkerhet vil føre til at organisasjoner vil ende opp med å modellere sin organisatoriske utforming og valg basert på andre nærliggende og vellykkede organisasjoner innen deres felt. Med den intensjon at dette skal skape legitimitet og trygghet ettersom at det har fungert for andre tidligere. Det vil være viktig å påpeke at organisasjonen som blir modellert eller imitert vil kunne bli det uten selv å være klar over det eller ønske det. Mimetisk isomorfi vil kunne skje på en rekke forskjellige måter. Som for eksempel utforming av organisasjonsdesign eller adaptasjonen av aksepterte og vellykkede lederstilskonsepter som transformasjonsledelse (Powell & DiMaggio, 1991). I denne

avhandlingen vil denne formen for isomorfi stå spesielt sentralt i forhold til å forklare og eksemplifisere ulike former for mimicking.

Den siste underkategorien av institusjonell isomorfi er normativ isomorfi. Denne typen isomorfi oppstår når organisasjonsløsninger blir et produkt av samfunnsnormer som kommer av enkelt gruppers press og innflytelse. (Powell & DiMaggio, 1991) Denne innflytelsen vil hovedsakelig oppstå som følge av en økt profesjonalisering i samfunnet hvor denne profesjonaliseringen vil kunne kreere isomorfi på to måter. Enten som følge av formell universitetsutdannelse hvor det skapes en form for kognitiv legitimitet på bakgrunn av spesialisering innenfor et felt. Eller det vil kunne skje som følge av profesjonsnettverk på tvers av organisasjoner hvor de individene som utøver de samme oppgavene eller besitter de samme ferdighetene i ulike organisasjoner, sammen skaper et normativt isomorfisk press. Hvor tanken her er at individer med de samme egenskapene og evnene skaper en homogen gruppe med like verdier slik at disse individene enkelt vil kunne byttes ut om nødvendig. Som igjen vil være med på å bygge opp under det institusjonelle presset som den normative isomorfien argumenterer for. I denne oppgavens analysekapittel vil den normative isomorfien benyttes for å belyse sider ved legitimitet som RDT forskning ikke tar innover seg eller forstår på en like god måte som den burde.

2.3.2 Organisasjonsmyter

Det andre konseptet innenfor den ny institusjonelle teorien som vil stå sentralt i å skape en utvidet forståelse av legitimitet i denne studien er organisasjonsmyter. En organisasjonsmyte vil ifølge Christensen et al (2021) kunne defineres som et sett med sosialt skapte og aksepterte normer en som organisasjon må følge for å opparbeide seg blant annet legitimitet. Uavhengig av om denne organisasjonsutformingen i praksis er effektiv eller lønnsom for organisasjonen. Dette vil kunne sees i sammenheng med argumentasjonen presentert knyttet til mimetisk isomorfi i delkapittel 2.3.1 hvor myten vil kunne ansees som en slags ide eller oppskrift knyttet til hvordan drive organisasjonen på en vellykket måte. Myter som har opparbeidet seg en slik sosialt akseptert status vil kunne kalles for en rasjonalisert myte. Slike myter kjennetegnes ved at de er nyttige redskaper organisasjoner kan ta i bruk for å nå bestemte organisasjonsmål. Kombinert med at det finnes en

vitenskapelig argumentasjon med den hensikt å skulle skape en overbevisning om at myten er nyttig for å oppnå disse målene. En myte vil ikke være en løsning på hvordan organisere en helhetlig kompleks organisasjon, men heller en ide knyttet til hvordan organisere en spesifikk del av organisasjonen. Innenfor ett ny institusjonelt tankesett vil myten kunne sees på som en slags symbolikk med dette menes det at myten blir noe mer enn bare et verktøy for å løse problemer effektivt. Det legges heller vekt på å fremstille organisasjonsmytens legitimerende kraft igjennom deres evne til å bli symboler på grunnleggende rasjonalistiske verdier i det moderne samfunnet. Slik som for eksempel vitenskapelighet og fornuft myten blir dermed et slags symbol for noe nytt og bedre enn tidligere løsninger. (Christensen et al., 2021)

Med denne forståelsen rundt hva en organisasjonsmyte er vil neste steg være å klargjøre hvordan slike myter kan spre seg eller få fotfeste i organisasjonslivet. For det første vil det være viktig å poengtere at en organisasjonsmyte ofte er vanskelig å gi et spesifikt starttidspunkt. Dermed vil det å skulle forklare hvor og når en organisasjonsmyte har fått sitt utspring by på problemer. I forlengelsen av dette oppstår det også problemer knyttet til relativt vedtatte «sannheter» innenfor organisasjonslivet som at det bør være klare mål og ressursbruk i organisasjoner bør innrettes mot å nå disse målene. I en slik situasjon vil en organisasjonsmyte oppstå i en kombinasjon av ønske om å nå disse uttalte målene og hvordan gjøre dette på best mulig måte. Selv om argumentasjonen hittil har tegnet et bilde av myter som noe abstrakt og usikkert vil det allikevel være mulig å tillegge ulike instanser roller innenfor utvikling og spredning av dem. Disse rollene er henholdsvis produsenter, transportører og autorisatører. en produsent vil kunne defineres som instanser som bidrar til å spre myter inn i offentlig sektor slik som for eksempel OECD eller EU. Hvor en vellykket ide eller løsning kan spres til medlemsland i disse organisasjonene og i kraft at dette utvikles til en organisasjonsmyte. Når det kommer til transportører eller tilbydere av organisasjonsmyter vil diverse konsulentselskaper være en god måte å eksemplifisere denne rollen. Hvor deres oppgave i prosessen med å spre en organisasjonsmyte er å benytte sitt relativt store nettverk til å spre informasjon om mulige løsninger til sin kundebase slik at dette gjør flere organisasjoner oppmerksom på myten. Autorisatører vil kunne kjennetegnes ved at det ofte er snakk om institusjoner innen høyere utdanning slik som en høyskole eller et universitet. Hvor denne gruppen har en sentral rolle innen både utvikling og formidling av organisasjonsmyter. Ettersom de tette båndene som ofte eksisterer mellom

konsulentselskaper og høyere utdanningsinstitusjoner vil kunne skape en forsterkende effekt for organisasjonsmyten. (Christensen et al., 2021)

Hittil i dette delkapittelet er det blitt forklart hva en organisasjonsmyte er, hva den rettes mot og hvilke instanser som vil kunne ha en påvirkningskraft i spredningsprosessen. Videre vil det rettes fokus mot underliggende betingelser for spredningen av organisasjonsmyter.

Kombinert med eksemplifisering knyttet til hvordan spredningen av en organisasjonsmyte kan se ut i praksis. En viktig forutsetning for at en myte skal få fotfeste er at institusjoner som en kommune eller en privat bedrift helt grunnleggende kan defineres som like gitt hvordan de alle kan defineres som en formell organisasjon. Denne forutsetningen legger grunnlaget for at ulike organisasjoner vil kunne sees på som like og dermed også adoptere de samme løsningene på sine problemer. For å forklare denne likheten på tvers av tilsynelatende ulike organisasjonsutforminger vil det være hensiktsmessig å undersøke praktisk bruk av organisasjonsmyter. (Christensen et al., 2021)

Organisasjonsmyter i praksis vil i kapittel 5 benyttes til å tolke funn fra denne studien. Praktisk bruk av organisasjonsmyter vil kunne finnes i politiet og deres nærpolitireform hvor dette helt enkelt handler om bruk av såkalte fellestjenester eller verktøy for å forebygge og redusere kriminalitet. Gitt hvordan en organisasjonsmyte er blitt definert ovenfor kan dette bli en myte på ulike måter. For eksempel vil det å redusere kostander og heve kvalitet være noe mer eller mindre alle organisasjoner strever etter innen sin sfære. Slike handlinger blir en myte i det øyeblikket de gjennomføres på den måten som hos Smeby og Røyrvik (2020) defineres som «best practice». Altså en tanke om at dette er den beste måten å løse problemer på adoptert på grunnlag av suksess i andre organisasjoner som sees på som like en selv.

3 Metode

3.1 Valg av metode

Legitimitet kan som redegjort for i kapittel 2 ha mange ulike definisjoner. I følge Tricco et al (2018) er scoping review en kunnskapssyntese som benyttes for å kartlegge og identifisere tematikk, teorier og eller kunnskapshull i forskning. I en slik kompleks og uoversiktlig situasjon som definisjonsproblematikken gjør det mulig å argumentere for at er tilfellet rundt legitimitet. Vil en scoping review være en passende metode gitt dens evne til å omfavne ett mulig stort evidens grunnlag og systematisere dette grunnlaget. Slik at dette videre blant annet kan benyttes til å se i hvilken grad det er samsvar i begrepsbruk og tolkningsrammeverk på tvers av studier omhandlende legitimitet i RDT.

Hillman et al (2009) kritiserer resource dependence theory for å ikke ha et godt nok forskningsfundament i tillegg til et manglende rammeverk rundt praktisk bruk av teorien. Derfor hevder Hillman et al at teorien bør kombineres med andre perspektiver og eller teorier i et forsøk på å omgå dette problemet. Derfor vil det i denne oppgaven først gjennomføres en scoping review knyttet til hvordan legitimitet presenteres i litteratur omhandlende resource dependence theory. Før innsiktene fra denne scoping review deretter vil knyttes opp mot hvordan legitimitet forstås og forklares i den ny institusjonelle teorien. Slik at denne studien vil kunne skape en dypere forståelse rundt hvordan legitimitet kan påvirke beslutningsprosesser i organisasjoner.

Problemstillingen i denne oppgaven er «Hva kjennetegner fremstillingen av legitimitet i forskningsstudier omhandlende resource dependence theory?» Dette er en bred problemstilling og det er derfor utarbeidet flere forskningsspørsmål for å tydeliggjøre hva studien ønsker å undersøke.

- Hva kjennetegner tidligere forskning på dette feltet?
- Hvilken forståelse av legitimitet i inter-organisasjonelle samarbeid presenteres i de forskjellige studiene?

- Hvordan kan legitimitetsforståelsen fremstilt i denne studien sees i sammenheng med forståelsen innen ny institusjonell teori?

3.2 Scoping Review

En scoping review kan benyttes til en rekke formål innen forskning. Alt fra eksisterende forsknings omfang og rekkevidde til hvilken type forskning som eksisterer rundt en tematikk vil kunne undersøkes ved hjelp av en scoping review. (Tricco et al., 2018) Hvor formålet med denne typen forskning beskrives av som Arksey & O'Malley (2005) «to map rapidly the key concepts underpinning a research area and the main sources and types of evidence available». Scoping Review som metode vil kreve forskerens egne analytiske tolkning av innsamlet data. Dette fordrer at man benytter seg av relativt brede åpne problemstillinger og forskningsspørsmål som fanger alt av data innenfor forskningsfeltet. Uten å legge nærmere vekt på hvordan forskningen har eller ikke har bidratt til å studere effekten av tiltak eller vært med på å generere funn som kan benyttes til å utfylle resultater fra andre studier. Heller enn å rette søkelys mot kvaliteten av innsamlet data ønsker man ved en scoping review å skape oversikt rundt hvilke typer data som eksisterer knyttet til et bestemt felt og eller tematikk. (Levac et al., 2010).

Arksey & O'Malley (2005) hevder review er en metode i fremmarsj, men at det blir benyttet ulik terminologi for å beskrive metoder som i all hovedsak handler om det samme. Nemlig å samle inn, evaluere og presentere tilgjengelig forskningsmateriale. De hevder det ikke finnes klare nok retningslinjer rundt hvilke av de forskjellige review formene forskere skal klassifisere forskningen sin som. Dermed vil man kunne ende opp med at forskere setter feil merkelapp på sin forskning. Denne sløvheten knyttet til hvilken type forskning man gjennomfører og hvorfor fremlegges også hos Munn et al (2018). Hvor det hevdes at forskere ofte ikke har gode nok grunner til hvorfor akkurat scoping review er blitt benyttet fremfor en annen review metode som for eksempel systematisk review.

Arksey & O'Malley (2005) ønsket å løse denne problematikken ved å utvikle retningslinjer for gjennomføringen av en scoping review. De hevder scoping review kan være aktuell som forskningsmetode av fire ulike årsaker:

1. Undersøke omfanget av og type forskning. Denne måten å gjøre en scoping review på beskriver ikke data i detalj, men kan være nyttig for å få en oversikt over materialet som er tilgjengelig.
2. Den kan brukes for å kartlegge verdien i å senere utføre en fullverdig systematisk review. En slik form for scoping review kjennetegnes ved at det gjennomføres en foreløpig kartlegging av litteraturen for undersøke om en full systematisk review er gjennomførbar og relevant, samt eventuelle kostnader ved å gjennomføre den.
3. Scoping review kan være aktuelt for å oppsummere og spre forskningsresultater. Denne typen review kan blant annet brukes til å beskrive funn og situasjonen forskningsfeltet innenfor et spesifikt fagområde befinner seg i. Slik at resultatene av denne forskningen kan spres videre til beslutningstagere, utøvere, forbrukere og andre som kan mangle tid eller ressurser til å gjennomføre et slikt arbeid på egenhånd.
4. Scoping review kan også være aktuelt å benytte for å indentifisere kunnskapshull i eksisterende forskning. Denne typen formidling av eksisterende data tar det hele et steg videre i forhold til punkt 3 ved å trekke konklusjoner fra eksisterende litteratur angående totalsituasjonen innen fagfeltet det forskes på. En scoping review vil være spesielt egnet til å avdekke hull knyttet til manglende forskning. Dette fordi en scoping review ikke gjør en kvalitetsvurdering av innsamlede data og dermed ikke vil være i stand til å avdekke forskning av dårlig kvalitet.

På et generelt grunnlag vil punkt 1 og 2 omhandle scoping reviews med intensjon om å skulle fungere som starten på en senere gjennomført systematisk review. Punkt 3 og 4 omhandler den typen scoping review hvor den står på egne ben og ansees som en forskningsmetode i seg selv. (Arksey & O'Malley, 2005). Denne oppgaven er bygget på punkt 3 og 4 hvor det ønskes å oppsummere og beskrive funn fra tidligere forskning, og undersøke eventuelle mangler på forskningsfeltet. Dette ansees som relevant forskning grunnet legitimitets natur som kompleks med mange ulike definisjoner og praktiseringer. Hvor en scoping review av en slik art derfor vil være nyttig for å kunne sammenfatte og konkretisere veien videre på feltet.

I en scoping review vil målet være å identifisere all relevant litteratur innenfor et felt uavhengig av forskningsdesign eller metodebruk. (Arksey & O'Malley, 2005). I en slik prosess vil man som forsker få bedre kjennskap til forskningsområdet og litteraturen innen sitt felt. Derfor vil søkeprosessen være iterativ, og man vil reflektere over valg av kriterier ved alle steg i søkeprosessen slik at man kan være sikker på at all relevant litteratur har blitt fanget opp. Dette er i denne oppgaven gjort blant annet ved artiklenes inkludering og ekskluderingskriterier som bruken av strategisk eller institusjonell legitimitet og årsaksfaktorene rub off eller mimicking. Denne prosessen vil bli beskrevet nærmere senere i dette kapitlet.

Ifølge Arksey & O'Malley (2005) finnes det fem steg knyttet til det å skulle gjennomføre en scoping review. Dette inkluderer identifisering av forskningsspørsmål, å identifisere relevant litteratur, bestemme utvalg for forskningen, kartlegging av datamaterialet samt sortering, oppsummering og rapportering av de endelige resultatene. Disse fem stegene vil nå bli videre beskrevet nedenfor.

3.2.1 Identifisere et forskningsspørsmål

Det første steget i en scoping review handler om å identifisere forskningsspørsmål. I en scoping review er det viktig at disse er åpne da det man ønsker er å undersøke hvilken litteratur som finnes innen et forskningsfelt. Hvor de brede spørsmålenes funksjon er å skulle sørge for at ingen relevant data går tapt i søkeprosessen. I denne studien ble det forsket på problemstillingen «Hva kjennetegner fremstillingen av legitimitet i forskningsstudier omhandlende resource dependence theory?». Med dette spørsmålet evnes det å favne bredden av tematikken som ønskes undersøkt i studien legitimitet innenfor den konteksten det ønskes undersøkt resource dependence theory. Neste steg i prosessen handler om å definere terminologien som blir benyttet i problemstillingen og knytte dette opp mot kriteriene man ønsker å benytte. Levac et al (2010) anbefaler vide definisjoner slik at flest mulig forskningsartikler fanges opp av søket. Det anbefales også at det ventes med utarbeidelsen av inklusjon og eksklusjonskriterier til man har skaffet seg en overordnet forståelse rundt tematikken man forsker på. I denne oppgaven ble dette gjort ved å først søke bredt på «Resource Dependence» i søkemotoren Oria hvor dette var med på å skape en

oversikt knyttet til hva som kjennetegner litteratur omhandlende resource dependence theory. Oversikten over denne litteraturen gav innsikter som var med på å forme denne studiens nedslagsfelt legitimitet. Deretter ble søket i neste fase utvidet til å omhandle «Resource Dependence» AND legitim*. I den hensikt å skulle skape et bilde rundt mengden litteratur knyttet til tema legitimitet i kontekst av resource dependence theory. Levac et al (2010) anbefaler at denne brede inngangen til forskningen kombineres med et tydelig fremlagt fokus for studien. Det anbefales også at det gjøres en vurdering av hva en scoping review knyttet til valgt tematikk vil ha og si for videre forskning innenfor dette feltet, altså hva er verdien av forskningen vi ønsker å gjennomføre. I denne oppgaven er dette blitt gjort ved å stille ulike forskningsspørsmål for å tydeliggjøre oppgavens fokus. Det blir spurt hva som kjennetegner forskningsfeltet. Dette undersøkes ved å se på hvilke forskningsdesign og metoder som er benyttet, og hva forskningen som er blitt undersøkt ønsket å fortelle noe om. Det spørres også hvilken plass sentrale former for legitimitet har i forskningen og hva de bakenforliggende årsakene til kreasjonen av legitimiteten er. Samt hvordan forståelsen denne scoping review fører med seg kan sees i sammenheng med legitimitetsforståelsen i ny institusjonell teori.

3.2.2 Identifisering av relevant forskning

Poenget med en scoping review er som nevnt å skulle være så omfattende som mulig når det gjelder å identifisere relevant forskning. (Arksey & O'Malley, 2005) Søkestrategien nødvendig for å oppnå dette vil utarbeides fra problemstillingen samt sentrale definisjoner knyttet til forskningens tematikk.

I denne studien ble databasene Scopus og Web of Science benyttet. Innledende søk i disse databasene gjennomført på norsk ved hjelp av søkeord som «legitimitet», «ressursavhengighet» og «ressursavhengighetsteori» viste seg å ikke gi ønskede treff i forhold til de uttalte målene med forskningen. Derfor ble det i tråd med ideen om en iterativ og reflekterende søkeprosess i scoping reviews. (Arksey & O'Malley, 2005) Utarbeidet en engelsk språklig søkestreng tilsvarende; Legitim* AND (“reliance Resource Dependence Theory” OR “Resource Dependence Approach” OR “Resource Dependence Perspective” OR “Resource Dependence Framework” OR “Resource Dependence Model” OR “Resource

Dependence theory”). I en Scoping Review ønsker man i utgangspunktet å favne alt av tilgjengelig data innenfor et forskningsfelt uten å legge videre føringer knyttet til dataens kvalitet eller andre karakteristikker. Allikevel vil det være akseptabelt dersom det mangler tid, penger eller andre ressurser. (Levac et al, 2010) I denne studien har dette vært tilfellet hvor det ikke har vært hverken nok tid eller ressurser tilgjengelig til å kunne gjennomgå alt av kildematerialet rundt legitimitet innen resource dependence theory. Derfor er det i denne studien blitt avgrenset til engelskspråklige fagfelleverdert forskning utgitt mellom 2013 og 2023. Samt at det kun er blitt akseptert forskning gjennomført i Europa eller USA som en del av denne studien. Disse avgrensingene har vært nødvendige for gjennomføringen av denne studien, men kan muligens ha ført til at noe relevant data er gått tapt.

Videre ble søk med disse avgrensingene gjennomført i Scopus hvor det ble søkt i artiklers nøkkelord, abstract og tittel. Dette gav 45 mulige kilder til bruk i denne studien hvor den videre avgrensingen knyttet til hvor i artiklene søkeordene befant seg. Ble ansett som akseptabel grunnet videre steg i gjennomføringen av en scoping review hvor det skal utføres en «title and abstract screening» (Levac et al, 2010). Denne prosessen vil bli forklart nærmere under punkt 3.2.3. Videre ble det samme søket gjennomført i Web of Science i denne databasen var det ikke mulig å spesifikt avgrense til nøkkelord, abstract og tittel. Men det var mulig å avgrense til topic som tilsvarte nøkkelord, tittel, abstract og forfatter dette gav 39 mulige kilder.

Neste steg i prosessen med å identifisere relevant forskning vil deretter være å gjennomgå referanselistene til den allerede oppdrevne forskningen. Og utføre manuelle søk i relevante tidsskrifter for å forsikre seg om at man ikke har gått glipp av relevant data i innsamlingsprosessen. (Arksey & O'Malley, 2005) På lik linje med avgrensingene i søket knyttet til blant annet utgivelsesdato og sted for forskning ble disse stegene i denne studien kuttet bort. Grunnet manglende tid og ressurser til å få det gjennomført på en god og tilfredsstillende måte. Derfor er det viktig å påpeke at dette valget kan ha ført til at relevante data og innsikter har gått tapt. I tillegg vil man kunne kontakte sentrale personer innenfor forskningsfeltet en studerer for å få tilgang til upubliserte artikler eller såkalt «grey literature». Etersom et av kriteriene for denne studien er at forskningen skal være fagfelleverdert ble dette ansett som unødvendig. I denne primærutvelgelsesprosessen er det

blitt gjort en rekke valg som i utgangspunktet taler imot hvordan en scoping review i teorien skal gjennomføres. Levac et al (2010) hevder at det i utførelsen av slike valg er helt essensielt at det ikke går på bekostning av studiens bredde og forståelses knyttet til tematikken det ønskes å forske på.

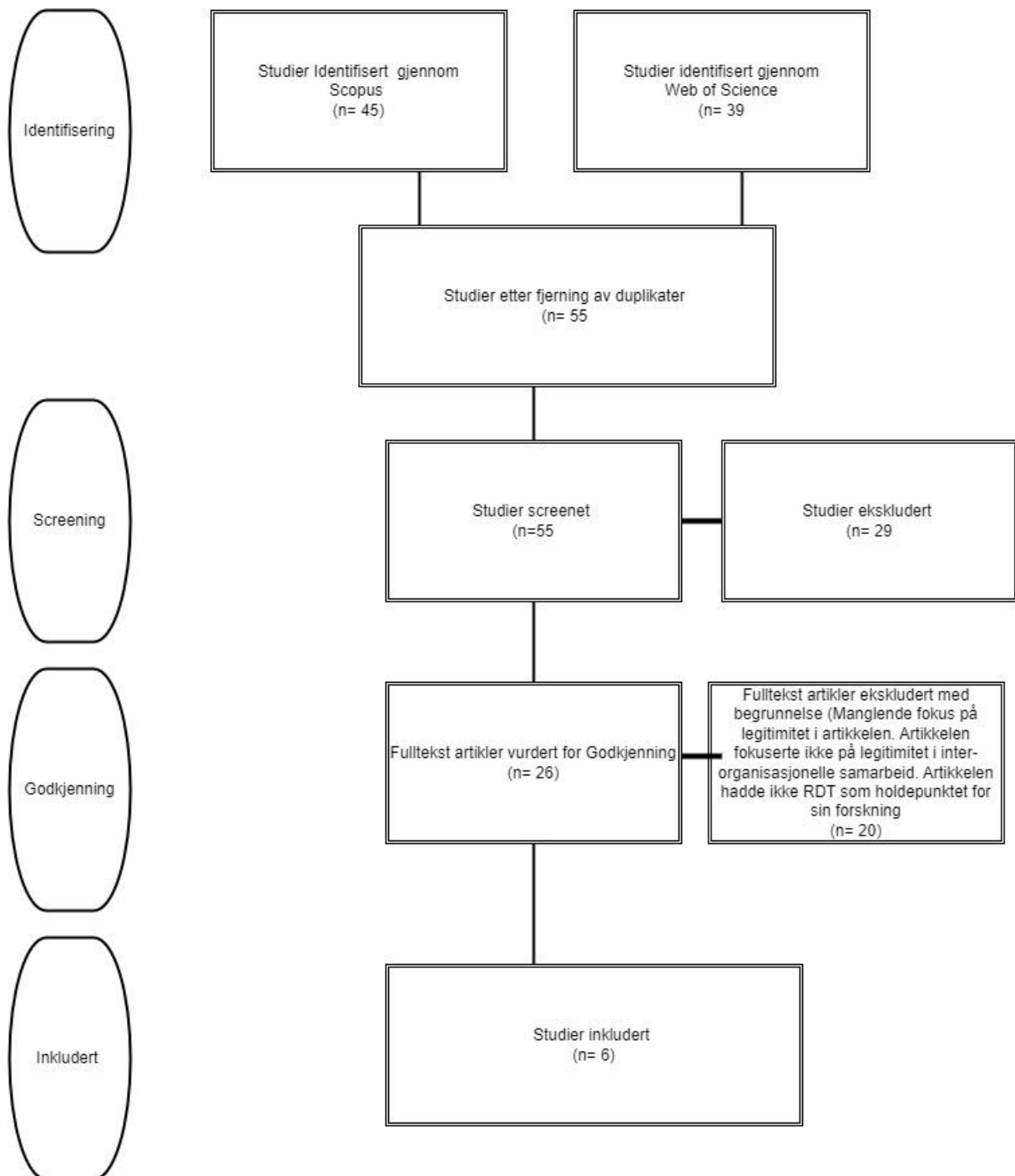
3.2.3 Utvalg av forskning

Neste steg i prosessen er valg av studier å inkludere i forskningen. Søk i elektroniske databaser vil ofte inkludere et stort antall irrelevante artikler. Det er derfor viktig å definere begrep og søkeord i startfasen av studien. Før dette så senere kan ekspanderes til å inneholde eventuelle inkluderings og eller eksklusjonskriterier i henhold til kjennskapen som har blitt utviklet om forskningsfeltet igjennom de innledende søkene. Denne prosessen vil ofte være iterativ og derfor gjentas opptil flere ganger. (Arksey & O'Malley, 2005) (Levac et al., 2010). Valg av inkluderte artikler for denne studien ble gjort ved hjelp av en tretrinnsprosess hvor alle relevante artikler funnet ved de elektroniske søkene i henholdsvis Scopus og Web of Science ble lastet inn i referanseprogrammet Rayyan. Deretter ble Rayyan benyttet til å ekskludere eventuelle duplikater dette resulterte i en fjerning av 29 artikler fra de to databasene. Videre ble det gjennomført en title and abstract screening av de resterende artiklene. I denne prosessen ble det sett etter om tittel og eller sammendrag inneholdt en kombinasjon av fraser omhandlende resource dependence theory og legitimitet. Samt en screening knyttet til hvor forskningen er blitt gjennomført. Her ble alle artikler uten referanse til ønskede fraser eller forskning utenfor USA eller Europa eliminert fra artikkelbasen, dette tilsvarte en reduksjon på 29 artikler.

Videre ble de gjenværende 26 artiklene grunnlag for full text review. Dette vil si en prosess hvor målet er å filtrere ut de mest relevante artiklene i henhold til studiens formål. I denne prosessen vil det være vanlig å benytte seg av diverse inklusjons og eller eksklusjonskriterier som er tett knyttet opp mot studiens nedfallsområde. (Arksey & O'Malley, 2005). I denne studien er henholdsvis strategisk og institusjonell legitimitet samt eventuelle bakenforliggende årsaker for dette blitt benyttet som inklusjonskriterier for det endelige artikkelgrunnlaget. Alt i alt resulterte dette i at 6 artikler ble stående igjen som denne studiens endelige datagrunnlag.

Dette kan ofte være en komplisert og tidkrevende prosess hvor Levac et al (2010) hevder tverrfaglig samarbeid i team er en essensiell del av å gjennomføre en scoping review på en metodologisk god måte. Dette har dessverre ikke latt seg gjøre i denne studien, men det er forsøkt løst på best mulig måte ved å diskutere eventuelle usikkerheter knyttet til kriterier og inklusjon av artikler med veileder. Slik at både forskningsprosessen og det endelige utvalget opprettholdt tilstrekkelig kvalitet.

I 2009 ble det utarbeidet retningslinjer for gjennomføring og rapportering av systematiske reviews og metaanalyser av en gruppe på 29 individer inneholdende blant annet forfattere, metodologer, redaktører og forbrukere. (Liberati et al., 2009). Kall Preferred Reporting Items for Systematic Reviews and Meta-analyses (PRISMA). Disse retningslinjene ble funnet inadequate og delvis misvisende når det kommer til gjennomføring og rapportering av scoping reviews. Det ble derfor i 2018 publisert en revidert versjon av disse retningslinjene kalt PRISMA-ScR eller PRISMA Scoping Review. (Tricco et al., 2018). Gjennomføringen av denne studien har så langt det lar seg gjøre forholdt seg til disse retningslinjene. Et av elementene i PRISMA-ScR omhandler bruken av en flowchart for å visualisere prosessen med å arbeide frem studiens endelige datamateriale. Figur 1 viser nedenfor en slik flowchart representasjon av prosessen slik den er gjennomført i denne studien.



Figur 1: Flowchart

3.2.4 Kartlegging av data

Det fjerde steget i Arksey & O'Malleys retningslinjer er å gjennomføre «data charting» eller kartlegging av relevant data fra studiens endelige datagrunnlag. Dette handler om å sile ut, kartlegge og sortere data i henhold til problemstilling, forskningsspørsmål og sentral tematikk i studien. Kartlegging kan og bør inneholde informasjon om forfattere, publiseringstidspunkt,

sted for forskningen, utvalg, formål med studien, metode og viktige funn i henhold til å skulle besvare studiens valgte problemstilling. (Arksey & O'Malley, 2005). Levac et al (2010) anbefaler at det i denne prosessen benyttes en datatabell for å tydeliggjøre hvilke temaer som trengs inkluderes for å kunne besvare problemstilling og forskningsspørsmål på en tilfredsstillende måte. Som nevnt tidligere bør en scoping review gjennomføres som en iterativ gjentakende prosess. Dette ble gjort ved en begynnende title and abstract screening etterfulgt av en innledende full text review for å få en oversikt over artiklenes hovedinnhold. Deretter ble artiklene igjen gjennomgått på jakt etter tematikker spesielt relevant for denne studiens forskning. Dette resulterte i kategoriene: Utvalg, Metode, Hensikt, Strategisk legitimitet, Institusjonell legitimitet, Rub off og Mimicking. Hvor strategisk og institusjonell legitimitet ble ansett å være de fremtredende formene for legitimitet som presenteres i artiklene basert på kunnskapen utviklet ved gjennomlesingene. Imens Rub off og Mimicking ble ansett som essensielle måter legitimitet oppstår i inter-organisasjonelle samarbeid og derfor relevant for å belyse studiens underliggende forskningsspørsmål. Levac et al (2010) anbefaler at det benyttes kvalitativ innholdsanalyse som en del av forståelsen rundt scoping reviews. Dette for å kunne oppsummere og kategorisere komplekse fenomen slik som legitimitet på en god og meningsfylt måte. En kvalitativ innholdsanalyse kjennetegnes ved at den ønsker å skape en bred overordnet forståelse knyttet til fenomenet det forskes på. Hvor ideen er at det skal skapes kategorier og eller konsepter som senere kan benyttes til å beskrive fenomenet. (Elo & Kyngås, 2007). En slik kvalitativ innholdsanalyse kan gjennomføres på forskjellige måter, i denne studien er det blitt benyttet en abduktiv tilnærming hvor prosessen startet med et dypdykk i relevant data på forskningsfeltet. Før dette så videre ble sett i sammenheng med relevant teori signifikansen til denne teorien ble kontinuerlig vurdert opp mot studiens datamateriale i tråd med scoping review metodikkens tanke om en iterativ arbeidsprosess. (Johannessen, 2022)

Hvilket innhold man ønsker å analysere fra det tilgjengelige materialet avhenger av hva målet med undersøkelsen er, og Innholdet i teksten vil klassifiseres ved hjelp av koder. Disse kan være av varierende størrelse så lenge det opprettholdes en relevans til tema og eller en av studiens forskningsspørsmål. I en slik prosess vil koder kunne endres underveis og det er derfor viktig at man arbeiderer iterativt i tråd med scoping review metodikk slik at man unngår uintendert inkonsekvent koding. Deretter vil man ilegge kodene mening, dette kan

innebære alt fra å utforske forhold mellom ulike kategorier til å identifisere mønstre i datamaterialet. (Elo & Kyngås, 2007)

3.2.5 Sortere, oppsummere og rapportere resultater

Siste I steg i Arksey & O'Malleys retningslinjer handler sortering, oppsummering og rapportering av studiens resultater. Som nevnt tidligere er målet ved en scoping review å presentere en oversikt over alt tilgjengelig materialet. Følgelig vil det dermed være helt avgjørende hvordan dette mulig store materialet presenteres. En scoping review skal ikke undersøke forskningens kvalitet og vil dermed ikke være i stand til å presentere generaliserbare funn. (Arksey & O'Malley, 2005) Levac et al (2010) retter i sin forskning kritikk mot mangelen på deling av detaljer rundt hvordan resultater i diverse studier metodisk sett er blitt oppnådd. De anbefaler derfor tre steg som en slags løsning på dette problemet. (1) Analyse av data (2) rapportering av resultatene og (3) tilføring av mening til resultatene. Dette er blitt gjort i denne studien ved at resultater oppsummeres og rapporteres i kapittel 4 og deretter blir analysert opp mot teori og tilført mening i kapittel 5.

3.3 Validitet og reliabilitet

Validitet i kvalitativ forskning handler i første rekke om at man måler det man faktisk hadde tenkt til å måle, og at man har trukket korrekte slutninger fra datamaterialet basert på nøyaktige funn. (Kvale & Brinkmann, 2015). Imens kvalitativ reliabilitet omhandler i hvilken grad resultatet fra studien kan reproduseres av andre ved et senere tidspunkt. (Kvale & Brinkmann, 2015)

Når en forsøker å opprettholde en studies validitet finnes den en rekke elementer man må ta inn over seg. Man bør benytte ulike kilder for å bygge opp en solid begrunnelse for valg av temaer i forskningen. (Creswell & Creswell, 2018) Dette ble i denne studien gjort ved den innledende åpne søkeprosessen med mål om å skape en overordnet oversikt over tematikk og subtematikk på forskningsfeltet. Det vil allikevel være viktig å påpeke at en scoping review ikke ser på kvaliteten til inkludert forskning, og dermed heller ikke vil kunne eliminere eventuelle bias på samme måte som andre systematiske kunnskapsoppsummeringer.

Det vil også være hensiktsmessig at andre enn forskeren selv går igjennom og stiller spørsmålsteget ved studien for å sikre at funnene er av betydning for andre enn forskeren. (Creswell & Creswell, 2018). Dette er i tråd med scoping review metodikkens anbefalinger om bruk av teamarbeid i prosessen med å bestemme hvilke studier som skal inkluderes i det endelige artikkelgrunnlaget og ikke. (Levac et al., 2010). Dette har som nevnt tidligere ikke vært gjennomførbart i denne studien, men har blitt forsøkt båret på ved diskusjoner med veileder knyttet til eventuelle usikkerheter.

For å opprettholde reliabiliteten i en kvalitativ studie vil det være viktig å benytte seg av en transparent forskningsprosedyre. Hvor de ulike stegene som er blitt gjennomført i forskningen bør dokumenteres så inngående og nøyaktig som mulig slik at andre forskere senere skal kunne gjennomføre den samme prosedyren om ønskelig. (Creswell & Creswell, 2018) I denne studien er det blitt gjengitt en klar og tydelig søkeprosess slik at andre kan foreta samme søk. Studiens inklusjon og eksklusjons kriterier er tydelig presisert samtidig som det er blitt arbeidet iterativt med kontinuerlig sammenligning av koder i datamaterialet for å påse at kodens definisjon ikke endrer karakter i løpet av prosessen.

4 Resultater

I denne Scoping Review ble det gjennomgått seks artikler for å undersøke hvordan legitimitet presenteres innenfor litteratur omhandlende resource dependence theory. Basert på informasjon som utpreget seg i datamaterialet samt relevant teori og forskning ble det utarbeidet 7 kategorier. Hvor kategoriene Utvalg, Metode og Hensikt har som formål å skulle belyse hvordan og hvorfor forskningen er blitt gjennomført i hver av de seks artiklene. Strategisk legitimitet ønsket å undersøke hvordan bevisste og noen ganger manipulative handlinger med mål om bedret legitimitet kom frem i artikkelgrunnlaget. Under institusjonell legitimitet ble det sett på hvordan struktur og dynamikk kan være med på å skape et sosialt press som ligger utenfor en enkelt organisasjons kontroll. (Suchman, 1995). Under kategoriene Rub off og Mimicking ble det sett på ulike måter inter-organisasjonelle samarbeid kan være med på å skape eller bygge opp under disse formene for legitimitet. I

situasjoner hvor data knyttet til en av kategoriene ikke finnes i artikkelen vil dette symboliseres ved NA.

Tabell 1 Resultattabell nedenfor viser funn som ble gjort basert på hver av disse kategoriene for de 6 artiklene. Funnene vil bli beskrevet grundigere i resten av dette kapittelet.

Forfatter	Utvalg	Metode	Hensikt	Strategisk legitimitet	Institusjonell legitimitet	Rub off	Mimicking
Chen et al., 2020	S&P 2009-2015 samplingbasert. Ulike Hypoteser	Kvantitativ studie, med data innhentet fra forskjellige databaser.	NGO direktørers effekt på CSR	Bruk av NGOs som strategisk valg	NA	NGOs signaliserer personlig legitimitet for stakeholders	Symbolsk konformitet av økonomiske hensyn
Batuev & Robinson, 2018	Nøkkelpersoner i IOC og klatring 5 klatrere 5 fra IFSC 1 fra IOC	Kvalitative intervju og dokument analyse av dokumenter presseuttalelser rapporter og sosiale medier	Undersøke utviklingen i sportsklatring i lys av endringer knyttet til Tokyo 2020	Fornyelse av OL Ny generasjon seere Streaming	Standarder som skader egne verdier Internasjonal aksept «regulatory» legitimitet Hva er normativt akseptert?	Rub off fra andre sporter «Rub off» for IOC fra «nye» sporter	Å følge retningslinjer Er paraply organisasjoner alltid positivt?
Joy et al., 2021	14 New York baserte sosio tech bedrifter	Kvalitativt empirisk intervjustudie	Forstå valg av juridisk struktur i organisasjoner fra ett ressurs perspektiv	I hvilken «boks» vil man plassere sin bedrift? Narrativer om hvem man er og ønsker å være Samarbeid ut ifra juridisk struktur Strategisk konformitet Subjektivitet ikke kun rasjonalitet	Vise hva og hvordan man har oppnådd mål. For å vise at man er i tråd med normer og regler	Nettverk av legitime eksterne aktører Juridisk struktur gir «rub off» ved å velge en «akseptert»-struktur	Å søke samarbeids partnere med lik struktur som en selv Dette gjør at man ikke ansees som trussel
Toohey & Beaton, 2017	15 Senior WADA ansatte og styremedlemmer	Casestudie, med dybde intervju og dokumentanalyser kombinert	Se den strategiske sammenhengen mellom sport og CSSP i ulike faser av organisasjonslivet	Viktige avgjørelser krever en større grad av legitimitet Intern legitimitet Legitimitet for å skaffe ressurser	Symbolsk press Pragmatisk legitimitet Moralsk legitimitet Kognitiv legitimitet Strategisk svekkelse jo mer tatt for gitt legitimiteten blir	Den sterkeste er den styrende i et samarbeid Vise forbindelser til høyt legitime eksterne aktører Kan være gjensidig	Kognitiv legitimitet

				Geopolitisk legitimitet	Anti Doping som en type sosial aksept Ekstern legitimitet Sosial verdighet	Geopolitisk legitimitet er toveis	
McLeod et al., 2016	236 IPO firmaer	kvantitativ studie, med generelt aksepterte sampling teknikker fra andre IPO studier.	Hvordan påvirker OVO selskaper som ønsker å bli børsnotert	Narrativer og historie fortelling Nye versus eldre selskaper Styrets størrelse Daglig drift viktigere enn OVO for VCs og Underwriters	Normsignalisering og etikk OVO skapes kollektivt OVO påvirker oppfattelsen av en organisasjon	VCs og Underwriters påvirkes av bedriftene de samarbeider med Ønskes samarbeid med høyt ansette organisasjoner Høyt legitime organisasjoner blir forsiktige Oppløsning av IORs med kompromitterte partnere	Narrativer som signal effekt Å vise OVO som viktig for organisasjonen
Rijnsoever et al., 2013	118 observasjoner knyttet til 23 konsortium	Empirisk casestudie basert på data om myndighetene påfølgende kvantitativ analyse	Undersøke effekten av kredibilitet for å få innovasjons subsidie	Å fremme positive forventninger Intern legitimitet Ressursmangel gjør at den «verdige» får dem Legitime beslutninger Aktør kredibilitet Åpenhet	Ekstern legitimitet Kollektive forventninger skaper press som ikke kan ignoreres Marked kredibilitet Sosial kapital og goodwill	Legitimitet fra partnere Vitenskapelig kredibilitet Track record hos forventningsskaper Vise at subsidiene brukes på en god måte	Sosialt aksepterte forventninger

Tabell 1. Resultattabell

4.1 Hensikt

I prosessen med å uthente relevant data fra datamaterialet ble det undersøkt hvilket formål hver av artiklene hadde med sin forskning, eller hva det var de ønsket å finne ut av. Dette ble gjort for å skape en oversikt knyttet til hvilken kontekst forståelsen av legitimitet de forskjellige artiklene presenterer er farget av.

De fleste artiklene i datagrunnlaget ønsket å undersøke sin tematikk i henhold til en samfunnsmessig overordnet kontekst. Eksemplifisert ved Chen et al (2020) hvor man ønsket å undersøke et enkelt individs mulige effekt på strategiske valg, og hvordan dette kan assosieres med opprettholdelsen av Corporate Social Responsibility. Altså handlinger hvis funksjon er å skulle imøtekomme interessene til flere enn kun selskapets aksjonærer.

Denne mer samfunnsorienterte tilnærmingen til forskning kan vi også finne igjen hos McLeod et al (2016) hvor det ble forsøkt å videreutvikle forskning knyttet til OVOs eller integrerte normer, verdier og etisk «korrekte» karakteristikk. Hvor dette ble satt i sammenheng med et selskaps «IPO» eller Initial Public Offering som helt enkelt handler om den første gangen en bedrift tilbyr sine aksjer på aksjemarkedet.

En klar trend i datagrunnlaget viste seg å være at målet med forskningen var å skulle undersøke hvordan strategiske valg påvirket forskningens valgte tematikk. Dette kan handle om alt fra hvordan en sports inntreden i de olympiske leker gjennom IOC medlemskap kan påvirke deres autonomi. (Batuev & Robinson, 2018). Hvordan man som innovatør kan handle strategisk med den hensikt å skulle bli tildelt et innovasjonssubsidie. (Rijnsoever et al, 2013) Til hvordan valg av juridisk struktur kan påvirke ressursanskaffelsesmulighetene for en organisasjon. (Joy et al., 2021)

I datagrunnlaget kan det også trekkes relativt klare skillelinjer når det kommer til vinklingen av de strategiske valgene. Med dette menes det et skille mellom artikler som ønsker å fremstille de strategiske valgene som et verktøy for legitimere en organisasjon i forhold til en annen større og mulig viktigere organisasjon. Slik som hos Batuev & Robinson (2018) og Toohey & Beaton (2017). Kontra valg som tas for å skulle legitimere en organisasjon i forhold til samfunnet generelt. Slike valg kan vi se hos eksempelvis Chen et al (2020) og Rijnsoever et al (2013). I forlengelsen av dette er det også relevant å påpeke at Joy et al (2021) skiller seg

noe fra denne dikotomiske fremstillingen ved å koble valgene opp mot mer ressursfokuserete problematikker enn hva tilfellet er i de andre artiklene.

Det ble også funnet ulikheter i datagrunnlaget knyttet til hvilken plass legitimitet ble gitt i de forskjellige artiklene. Med dette menes det helt enkelt at legitimitet ble sett fra en rekke forskjellige innfallsvinkler hvor det kan argumenteres for at noen satte legitimitet mer i sentrum av forskningen enn andre. Dette er noe vi blant annet ser igjen hos Chen et al (2020) hvor legitimitet får en helt sentral plass ved å symbolisere en av de mest essensielle fordelene det vil være mulig å oppnå ved å benytte seg av «NGO» direktører. Altså individer med tidligere toppleder erfaring fra private not for profit organisasjoner. Det samme kan sies å være tilfelle knyttet til de ulike typene legitimitet som eksemplifiseres hos Batuev & Robinson. (2018) For å underbygge dens helt essensielle todelte rolle knyttet til sportsklatringens inntreden som olympisk sport i Tokyo 2020 lekene. På den annen side spilte legitimitet mer en birolle i artiklene til henholdsvis Rijnsoever et al (2013) og Joy et al (2021). Hos Rijnsoever et al var det kredibilitet som fikk hovedrollen. Hvor det de i all hovedsak ønsket å undersøke var hvordan ulike former for kredibilitet kunne bygge opp under deres tematikk knyttet til innovasjonssubsider i nederlandsk elbil industri. Artikkelen ansees likevel som relevant for denne forskningen gitt deres fremstilling av kredibilitet som en helt avgjørende faktor for å skape og eller opprettholde legitimitet. I artikkelen av Joy et al ble legitimitet sett på som en av flere mulige faktorer knyttet til hvorfor organisasjoner velger den juridiske strukturen de gjør. I lys av dette endte legitimitet dermed opp som en mindre fremtredende faktor i denne artikkelen enn i andre deler av artikkelgrunnlaget. Selv om den allikevel har bidratt til viktige innsikter knyttet til forskningen som her er blitt gjennomført.

4.2 Metode

Under kategorien metode ble det undersøkt en rekke karakteristikk rundt hvordan forskningen ble gjennomført i de forskjellige artiklene. Helt spesifikt handler dette om karakteristikk som hvilket forskningsdesign og metode ble benyttet, antall deltagere i studiene samt hvor forskningen har blitt gjennomført. Dette ble gjort for å skape en oversikt knyttet til hvordan forskerne i de forskjellige artiklene har kommet frem til sine premisser og

funn med mål om å skape en utvidet forståelse rundt eventuelle farginger av de ulike fremstillingene og forståelsene av legitimitet.

I løpet av prosessen med å gjennomgå artiklenes forskningsdesign og metodebruk kom det frem at hovedvekten av artiklene benyttet seg av empiriske studier for å komme frem til sine resultater. Blant annet Batuev & Robinson (2018) hvor kvalitativ analyse av intervjuer med sentrale individer innenfor sportsklatringsmiljøet og IOC ble gjennomført. Før dette deretter ble kombinert med dokumentanalyser av diverse rapporter, presseutalelser og sosiale medier. Og Joy et al (2021) hvor det ble gjennomført en empirisk studie basert på intervjuer med grunnleggere av eller medlemmer av toppledelsen i sosio-teknologi bedrifter.

I løpet av prosessen med å hente ut data knyttet til de ulike artiklenes metodebruk ble det helt tydelig at det finnes et skille mellom artikler som benyttet seg av kvalitative versus kvantitative metoder. Hvor de kvalitative studiene eksemplifisert ovenfor ved henholdsvis Batuev & Robinson og Joy et al. Baserte hovedvekten av sin forskning på empiriske funn fremstilt igjennom kvalitative intervjuer for å besvare et overordnet forskningsspørsmål knyttet til studiens tematikk. Imens de kvantitative studiene i denne scoping review slik som hos Chen et al (2020) kjennetegnes ved at det ønskes undersøkt effekter knyttet opp imot flere ulike hypoteser.

I arbeidet med å analysere studienes forskningsdesign og metodebruk kom det også frem at hovedvekten av de kvalitative studiene benyttet seg av en tilnærmet lik mengde deltagere. I hovedsak sentrert mellom 5-15 imens de kvantitative studiene på den annen side hadde et større sprik i antall kilder benyttet som sitt datagrunnlag. Hos Chen et al (2020) ble det benyttet en rekke forskjellige databaser deriblant S&P 500 Index en aksjemarkedsindeks som overvåker opptredenen til 500 store bedrifter på det amerikanske aksjemarkedet. Hvor disse dataene ble kombinert med data fra en rekke andre databaser slik at deres datagrunnlag endte på over 2600 observasjoner basert på 443 unike bedrifter. Imens McLeod et al (2016) benyttet seg av data fra 236 bedrifter.

Avslutningsvis ble det også undersøkt hvor forskningen i de forskjellige studiene har blitt gjennomført. I kapittel 3 ble det redegjort for at det i denne scoping review vil avgrenses til

studier som er gjennomført i enten Europa eller USA. På tross av denne overordnede avgrensingen vil det allikevel være relevant å undersøke mer nøyaktig hvor studiene benyttet i denne Scoping Review er blitt gjennomført. Dette for å kunne kartlegge om det finnes en overvekt mot en enda tydeligere geografisk avgrensing enn det som i utgangspunktet var intendert. Hos henholdsvis Joy et al, McLeod et al og Chen et al ble forskningen gjennomført basert på amerikanske informanter og data. Imens det hos Rijnsoever et al ble benyttet et europeisk datagrunnlag symbolisert ved den nederlandske elbil industrien. Hos Toohey & Beaton og Batuev & Robinson var derimot ikke geografisk plassering relevant for gjennomføringen av studien. Ettersom disse studiene heller var opptatt av å undersøke effekter knyttet til sin tematikk i kontekst av mer overnasjonale forhold. Dermed viser disse funnene oss at datagrunnlaget opprettholder den opprinnelige intensjonen om å undersøke legitimitet ved hjelp av europeiske og amerikanske studier.

4.3 Strategisk legitimitet

Her har det blitt undersøkt hvordan og i hvilken grad strategisk legitimitet gjør seg gjeldene i datagrunnlaget. Dette vil si at det er blitt undersøkt på hvilke måter artiklene fremstiller bevisste og muligens manipulative valg for å fremme en bedrift eller organisasjons legitimitet. (Suchman, 1995)

I arbeidet med å skulle kartlegge strategisk legitimitet i artikkelbasen har det kommet til syne at det settes flere forskjellige merkelapper på begrepet legitimitet. Hvor disse i hovedsak snakker om det samme og dermed kan innlemmes under en av de to hovedkategoriene i denne scoping review strategisk og institusjonell legitimitet. Når det kommer til merkelapper som egentlig snakker om strategisk legitimitet slik som den her er definert. Kan dette eksemplifiseres ved Toohey & Beaton (2017) hvor det snakkes om intern legitimitet som en type legitimitet aktøren selv har mulighet til å kunne kontrollere. Eller hos Chen et al (2020) hvor det snakkes om stakeholder legitimitet altså det å rette sine legitimitetssøkende aktiviteter i retning av å skulle legitimeres hos alle typer relevante aktører. Hvor dette kan være alt fra mulige investorer, eksisterende samarbeidspartnere eller storsamfunnet generelt.

I arbeidet med å skulle kartlegge hvilke former for legitimitet som gjorde seg gjeldene i studiens artikkelbase ble det klart at strategisk legitimitet kan fremtre på en rekke forskjellige måter. Dette handler blant annet om at denne legitimiteten ikke nødvendigvis trenger å være ensidig i den forstand at aktør A ønsker benytte strategiske valg for å skape legitimitet ovenfor aktør B. Den kan også fremstå i en mer dyadisk form hvor begge parter i relasjonen ønsker å bedre sin standing ved hjelp av strategisk legitimitet. Dette er noe som i artikkelbasen blant annet kommer til syne hos Batuev & Robinson (2018) hvor det oppstår en legitimitets økning både hos sportsklatringsorganisasjonen og IOC. Hvor sportsklatringen legitimeres igjennom et bevisst ønske om å bli en del av de olympiske leker, som ofte ansees som den øverste formen for legitimitet en sport kan oppnå. På den annen side har vi IOC hvor deres ønske er å legitimere de olympiske leker som arrangement hos den nye generasjonen tv seere. Hvor deres oppfattelse er at inkluderingen av sporter som BMX og Snowboard har vært et steg på veien mot dette, og derfor ønsker sportsklatring som en del av sin organisasjon i kontekst av å skulle videreføre dette tankesettet. Det vil også være mulig å tolke den strategiske legitimiteten mer ensidig som et bevisst valg en enkelt organisasjon gjør i den hensikt å skulle legitimere sin virksomhet ovenfor omverdenen. Chen et al (2020) fremstiller hvordan bruken av direktører fra såkalte «NGOs» eller not for profit organizations fremstår som et helt bevisst valg fra organisasjonens side for å bedre sin virksomhets legitimitet hos omverdenen.

Bruken av slike «NGOs» bringer oss videre til et annet helt sentralt punkt i datagrunnlaget knyttet til strategisk legitimitet. Nemlig bruken av historiefortelling og narrativer vil dette si situasjoner der en organisasjon ønsker å male et bevisst bilde av hvordan de er, og hva de gjør ovenfor omverdenen. I den hensikt at dette skal være med på å bedre deres legitimitet. Dette kan blant annet sees igjen hos Joy et al (2021) hvor valget av juridisk struktur kan være et slikt valg for sosio-teknologi bedriftene. Hvor et bevisst valg av en «sosialt akseptert» juridisk struktur kan være med på å sette bedriften i et godt lys og på denne måten virke legitimitetsfremmende. Bruk av narrativer som legitimitetsskaper kan vi også finne hos McLeod et al (2016) hvor narrativer presenteres som en helt sentral brikke i organisasjoners ønske om å vise en høy grad av «OVO» eller Organizational virtue orientation. Dette handler om bruken av narrativer for å fremvise at man som organisasjon besitter et sett av integrerte

normer, retningslinjer og verdier som stemmer overens med det omgivelsene anser som den sosialt aksepterte måten å drive organisasjoner på.

4.4 Institusjonell legitimitet

Her har det blitt sett på institusjonell legitimitet og hvordan denne gjør seg gjeldende i datagrunnlaget. Dette vil si en type legitimitet som forekommer av elementer som ligger utenfor en enkelt aktørs kontroll. (Suchman, 1995)

I likhet med den strategiske legitimiteten ble det også her funnet ulike merkelapper knyttet til legitimitet som i all hovedsak omhandler institusjonell legitimitet uten å benytte dette begrepet eksplisitt. Toohey & Beaton (2017) benytter seg blant annet av ekstern legitimitet som i motsetning til den interne legitimiteten det ble referert til tidligere handler om den type legitimitet som ligger utenfor en enkelt organisasjon eller aktørs egenkontroll. Eller Robinson & Batuev (2018) hvor det henholdsvis snakkes om «regulatory legitimacy» og «cultural legitimacy». Hvor regulatory legitimacy omhandler innføringen av lover, regler, og retningslinjer samt hvordan disse blir overholdt dette vil kunne eksemplifiseres ved hvordan det kan argumenteres for at IOC er en de ledende organisasjonene innenfor sportsverden. Dermed har de en posisjon som gjør dem i stand til å iverksette reglement nyere sporter som sportsklatring vil måtte føye seg etter dersom de ønsker å være en del av de olympiske leker. Dermed havner også legitimiteten utenfor sportsklatringsorganisasjonens egenkontroll. Cultural legitimacy handler derimot om graden av kulturell støtte en organisasjon opplever innenfor sitt felt. I konteksten det her refereres til vil dette tilsvare graden av støtte både IOC og sportsklatringen kan oppleve innenfor sitt felt. Hvor dette kan sees på en form for institusjonell legitimitet i kraft av at normene og verdiene som ansees å være sosialt aksepterte ikke nødvendigvis stemmer overens med ens egne verdier.

I prosessen med å analysere datagrunnlaget for denne scoping review. Ble det tydelig at den institusjonelle legitimitetens underkategorier pragmatisk moralsk og kognitiv legitimitet som det ble redegjort for i kapittel 2 også er gjeldende i dette datagrunnlaget. Som vi husker fra kapittel 2 kan denne inndelingen klassifiseres basert på hvor tett for gitt legitimiteten er hvor den laveste graden er pragmatisk legitimitet. Og kan kjennetegnes ved selvinteressene til en

organisasjons nærmeste omgivelser for eksempel en nær samarbeidspartner som påvirker en organisasjons handlinger i kontekst av organisasjonens ønske om å legitimeres. Moralsk legitimitet omhandler den normative evalueringen av en organisasjons handlinger som kan knyttes til den kulturelle legitimiteten hos Batuev & Robinson. Til slutt har vi den høyeste graden av institusjonell legitimitet kognitiv legitimitet som handler om situasjoner der en organisasjons handlinger er blitt såpass aksepterte og tatt for gitt. At det ikke lenger stilles spørsmålstegn ved hvorfor en organisasjon gjør som den gjør hverken fra dens nærmeste samarbeidspartnere eller dens omgivelser. (Toohey & Beaton, 2017)

I delkapittel 4.3 om strategisk legitimitet ble det forklart hvordan denne legitimitetsformen kunne oppstå enten dyadisk eller som en enkelt aktørs ønske om å skape legitimitet hos en annen aktør. Innenfor den institusjonelle legitimiteten oppstår legitimitet hovedsakelig i kraft av å være handlinger en enkelt aktør gjennomfører som følge av et institusjonelt press knyttet til hva som er sosialt akseptert eller normativt rett. (McLeod et al., 2016). Dette ser vi blant annet hos Joy et al (2021) hvor det vil kunne argumenteres for at valg av juridisk struktur i en organisasjon vil være påvirket av et normativt press om å gjøre det sosialt aksepterte. Eller hvordan det samme kan være tilfellet hos Rijnsoever et al (2013) basert på hvordan kreeringen av forventningene disse argumenterer for som sentralt for tildeling av innovasjonssubsider. Vil kunne være med på å skape det normative presset knyttet til det sosialt aksepterte som det er blitt vist at står sentralt i den institusjonelle legitimiteten. Dermed kan vi se at den dyadiske og noen ganger gjensidige kreasjonen av legitimitet som var gjeldende i den strategiske legitimiteten ikke vil være like gjeldende innenfor den institusjonelle.

4.5 Hvordan skapes legitimitet?

Hittil er det blitt fremstilt hvilke former for legitimitet som er fremtredende i denne scoping reviews datagrunnlag. Dette er blitt knyttet opp mot eksempler fra artikkelbasen for å bygge opp under hver av formene som essensielle i henhold til å forstå hvordan legitimitet opptrer i inter-organisasjonelle samarbeid. Med denne forståelsen knyttet til de sentrale formene for legitimitet vil det nå videre bli undersøkt hvordan den kan oppstå. I henhold til Drees &

Heugens (2013) er det slik at legitimitet i inter-organisasjonelle samarbeid hovedsakelig oppstår på en av to måter «rub off» eller «mimicking».

4.5.1 Rub off

«Rub off» kan helt enkelt forklares ved at man som aktør inngår et samarbeid med en aktør viss legitimitet ansees som høyere enn ens egen. Dette vil skape en situasjon hvor den mindre legitime aktør A får bedret sin legitimitet igjennom samarbeidet med den mer legitime aktør B. Dette vil skje ved hjelp av slags låne effekt hvor legitimiteten hos aktør B på mange måter blir en del av aktør As egen legitimitet basert på deres assosiasjon med aktør B. (Drees & Heugens, 2013)

Videre er det blitt undersøkt ulike måter «rub off» kommer til syne i artikkelbasen. Hvor det er blitt vektlagt hvordan den kan oppstå ved hjelp av enkelt individer, hvordan den kan oppstå både i kontekst av et ensidig og gjensidig samarbeidsforhold, i hvilken grad inter-organisasjonelle samarbeid utelukkende vil føre med seg en økt legitimitet som følge av rub off. Samt rollen samfunnet rundt spiller knyttet til rub off effekten organisasjoner sitter igjen med.

Hos Chen et al (2020) snakkes det blant annet om det å benytte seg av «NGOs» for å bedre legitimitet. Dette vil kunne skape en «rub off» effekt ved at NGO direktørene tar med seg sin antatt høye grad av personlig legitimitet fra not for profit organisasjoner over til den nye organisasjonen. I lys av dette vil det kunne virke som at denne typen legitimitetsskapende effekt er bundet til å fungere som en ensidig interaksjon hvor aktør A hjelpes av den ledende aktør B. Dette trenger ikke nødvendigvis å være tilfellet slike legitimitets «rub offs» vil også kunne oppstå i mer gjensidige samarbeid. Slik som for eksempel hos Batuev & Robinson (2018) hvor det ble undersøkt hvordan sportsklatringen fikk inntog i IOC. Her kommer det til syne en tosidig «rub off» hvor sportsklatringen drar nytte av IOCs legitimerende kraft i sportsverdenen og dermed skaper en større grad av legitimitet for sin sport. Imens IOC på sin side benytter seg av legitimiteten sportsklatring har eller kan ha hos en yngre målgruppe slik at de olympiske leker som arrangement får en økende grad av legitimitet i denne målgruppen.

Hittil er det blitt vist hvordan inter-organisasjonelle samarbeid kan være med på å skape en bedring i antatt legitimitet, men dette trenger ikke nødvendigvis være tilfelle for alle samarbeid. Hos McLeod et al (2016) argumenteres det for at Venture Capitalists og Underwriters altså investeringselskaper som gir kapital til organisasjoner og investeringsbanker som styrer prosessen med å bli et børsnotertselskap. Vil få sin legitimitet påvirket av selskapene de velger å ha et offentlig kjent samarbeid med. Denne påvirkningen vil i henhold til argumentasjonen ovenfor føre til en legitimitets økning dersom selskapene de assosieres med har en høy grad av legitimitet. Men dersom de inngår samarbeid med lavt ansette selskaper vil dette kunne skape en «rub off» effekt som skader deres egen legitimitet.

I lys av argumentasjonen hittil i dette delkapittelet vil det kunne være nærliggende å tenke at en slik «rub off» effekt er relativt enkel å benytte seg av. All den tid det eneste man trenger å gjøre er å assosiere seg med selskaper og eller individer som besitter en større grad av legitimitet enn en selv. Dette har derimot vist seg å kunne være en sannhet med visse modifikasjoner. Chen et al (2020) argumenterer for at bruken av deres «NGO direktører» vil måtte aksepteres av omverdenen dersom det skulle kunne skape en økning i graden av opplevd legitimitet for hovedorganisasjonen. Ut ifra dette vil det dermed være naturlig å stille spørsmålsteget ved i hvilken grad «rub off» vil kunne oppnå sin maksimale effekt kun basert på tokenistiske samarbeid, viss funksjon er å skulle oppnå legitimitet. Eller om det behøves faktiske organisatoriske endringer for å få den sosiale aksepten fra omverdenen man ønsker.

4.5.2 Mimicking

Det siste punktet som er blitt undersøkt som en del av denne scoping review er «mimicking». Dette handler om situasjoner der den iboende usikkerheten organisasjoner har i forhold til sine omgivelser reduseres som følge av at man hermer etter eller gjør slik alle andre gjør for å skape isomorfisk trygghet. (Drees & Heugens, 2013) Mye av tankegangen bak denne formen for legitimitetskreasjon ligger i at det vil være enklere for en organisasjon og opparbeide seg legitimitet med og hos organisasjoner som er like en selv. Helt konkret er det her blitt undersøkt hvordan mimicking kan benyttes i økonomisk kontekst, som et element

knyttet til å skape tettere bånd organisasjoner imellom samt ulike strategiske valg mimicking kan sees som en grunnleggende del av.

Mimicking vil kunne oppstå som følge av et ønske om økonomisk trygghet hvor man som organisasjon ønsker å utvise en symbolikk utad om at ens handlinger følger det normative og sosialt aksepterte. (Chen et al., 2020). Likheten som skapes i kontekst av at organisasjoner benytter seg av mimicking for å skape trygghet vil det kunne være enkelt tenke at er noe udelt positivt. Ettersom at likere organisasjoner som ønsker det samme skaper grobunn for legitimitet på tvers av organisasjoner og dermed minsker sannsynligheten for konflikt. I denne studiens datagrunnlag kommer det derimot til syne at dette ikke alltid trenger å være tilfelle. Hos Batuev & Robinson (2018) kan vi blant annet se at forsøket på å innlemme nye mindre organisasjoner inn under den samme paraply organisasjonen. Skaper en situasjon hvor den hermende aktøren i samarbeidet sportsklatringen blir «tvunget» til å gjennomføre endringer i sin utforming og gjennomføring som går på akkord med deres egne essensielle verdier. Slik som det å sammenfatte flere ulike former for sportsklatring i en og samme øvelse eller å benytte seg av betalingsbaserte streaming tjenester for kringkasting. Dermed ser vi hvordan felles uttalte mål og ønsker om likhet knyttet til at dette skal være begynnelsen på en nyskapende evolusjon. Ikke nødvendigvis trenger å fungere like bra i praksis som det gjør i teorien.

Gitt dette premisset om at mimicking ikke trenger å være udelt positivt ble det sett som relevant å undersøke i hvilken grad det å benytte «mimicking» av rent strategiske årsaker. Kunne føre med seg en grad av tokenisme og dermed redusere graden av trygghet og legitimitet «mimicking» i utgangspunktet skal føre til. I prosessen med å undersøke dette kom det tydelig frem at dette vil kunne være tilfellet. Hos McLeod et al (2016) ser vi at firmaene i deres undersøkelse var opptatt av å vise at deres organisasjons verdier og etiske retningslinjer står i stil med det som ansees som sosialt akseptert. Dette vil kunne sees på som en form for mimicking ved at man hermer etter de sosialt aksepterte normene og verdiene i den hensikt å skulle skape legitimitetsgrunnlag for organisasjonen gjennom dem. Dersom disse handlingene utføres som et slags narrativ hvor man egentlig ikke besitter disse verdiene, men heller kun tegner et bilde av at man gjør det. Vil det kunne stilles spørsmål ved i hvilken grad denne formen for narrativ mimicking egentlig er med på å skape legitimitet

i samme grad det hevdes av Drees & Heugens (2013) at den skal gjøre når det kommer til inter-organisasjonelle samarbeid.

Mimicking som legitimitetsskaper vil også kunne bli benyttet strategisk i den hensikt å skulle vise at man benytter seg av ressurser på en god og sosialt akseptert måte. Denne formen for mimicking vil muligens kunne gjøre seg mest gjeldende for offentlige organisasjoner knyttet til bruken av dem for å bli tilegnet offentlige midler. (Rijnsoever et al., 2013)

5 Analyse

For å besvare problemstillingen «hva kjennetegner fremstillingen av legitimitet i forskningsstudier omhandlende resource dependence theory?» Vil det med utgangspunkt i de tre forskningsspørsmålene:

- Hva kjennetegner tidligere forskning på dette feltet?
- Hvilken forståelse av legitimitet i inter-organisasjonelle samarbeid presenteres i de forskjellige studiene?
- Hvordan kan legitimitetsforståelsen fremstilt i denne studien sees i sammenheng med forståelsen innen ny institusjonell teori?

Benyttes tre tematiske inndelinger knyttet forskningsspørsmålene. Det vil bli analysert hvilke typer studier som er blitt gjennomført, kjennetegn ved dem og hvordan ulik presentasjon og vektlegging av legitimitet kan ha påvirket studiene. Videre vil det bli diskutert hvilken rolle RDT forskning gir legitimitet i inter-organisasjonelle samarbeid. Før dette så avslutningsvis vil drøftes opp mot den legitimitetsforståelsen som er gjeldende i ny institusjonell teori. I tråd med Hillman et als (2009) påstand om at resource dependence theory sjelden vil evne å besvare komplekse tematikker på egenhånd og dermed best vil bli brukt i kombinasjon med andre teorier.

5.1.1 Kjennetegn ved forskningen

En scoping review kan ikke og skal ikke analysere eller vurdere kvaliteten av forskning. Studiene analysert i denne oppgaven viste en varierende forklaringsevne knyttet til hvordan de har kommet frem til sine funn. Dette vil kunne gjøre det vanskelig å sammenligne og tolke funn gjort i de forskjellige artiklene. Det var en gjentakende trend at de kvalitative studiene var mer transparente i sin metodegjennomgang enn hva tilfellet var i de kvantitative studiene. Uten en slik transparent prosedyre kan det være vanskelig å tolke resultatene, dermed vil de måtte betraktes med større forsiktighet. Dette vil gjøre det vanskelig å gjenskape studier for å se om samme resultat forekommer ved en annen anledning, og det vil kunne gjøre det vanskelig å sammenligne resultater fra ulike studier med hverandre.

Legitimitet ble vektlagt og presentert ulikt i de ulike studiene inkludert i denne scoping review. Batuev & Robinson (2018) var studien hvor legitimitet ble gitt størst plass og fokusområde, i tillegg var den en av få studier hvor alle de ulike inklusjonskriteriene for denne studien ble gitt relativt stor plass i artikkelen. Dette kan eksemplifiseres ved hvordan IOC utfører bevisste valg for å opparbeide seg legitimitet ved sitt ønske om å innlemme sportsklatring som en del av sin organisasjon. Samtidig vil sportsklatringen få et normativt kulturelt valg å utføre når de skal bestemme seg for om IOCs retningslinjer er noe de kan leve etter eller ikke. Måter de ulike legitimitetsformene kan oppstå er også blitt presentert for eksempel hvordan sportsklatringen får «rub off» ved å være en del av IOC ettersom de ansees som en av verdens mest anerkjente sportsorganisasjoner. Samtidig som det stilles spørsmålstegn ved om det å bli en del av en slik paraply organisasjon egentlig er like positivt som det kan virke basert på «mimicking» dersom det medfører at en må gå på akkord med egne verdier. Til sammenligning ble den strategiske legitimiteten med tilhørende «rub off» effekter satt i høysete hos Chen et al (2020). Deres forskning ønsket å rette søkelys mot hvordan direktører som enkelt individer vil ta med seg sin personlige legitimitet inn i en organisasjon. Og hvordan organisasjonen selv er klar over dette og dermed henter inn disse individene med den intensjon å skulle benytte seg av den. Et annet eksempel på forskning hvor legitimitet ikke fikk en like helhetlig presentasjon som hos Batuev & Robinson (2018) finner vi hos Rijnsoever et al (2013). Deres forskning ønsket i første rekke å undersøke effekten av kredibilitet med tanke på å kunne bli gitt innovasjonssubsidier for utvikling av elbiler. Legitimitet ble her sett i sammenheng med kredibilitet hvor deres standpunkt var

kredibilitet skaper legitimitet, og dermed ønsket å sentrere deres forskning på innovasjonssubsidier rundt kredibilitet.

5.1.2 Variasjoner i forskningsmetode, hensikt og definisjonsklarhet

Funn fra denne scoping review antyder at det er en god variasjon i bruk av forskningsmetoder når det kommer til studier omhandlende legitimitet i resource dependence theory. I denne studien har vi sett at det benyttes nær sagt alle tenkelige metoder alt fra kvantitative samplingsstudier som Chen et al (2020) og McLeod et al (2016). Kvalitative intervjustudier som Batuev & Robinson (2018) og Joy et al (2021) samt mixed methods baserte casestudier som hos Toohey & Beaton (2017) og Rijnsoever et al (2013). Med bakgrunn i dette vil det være mulig å argumentere for at legitimitetsforskning innen resource dependence theory er representert på en god og veloverveid måte. Og dermed vil sannsynligheten for eventuelle kunnskapshull eller andre mangler på forskningsfeltet være relativt lav.

I Denne studien er det også blitt belyst en rekke forskjellige innfallsvinkler for gjennomført forskning. Det er blant annet blitt sett på legitimitetens rolle innen sportsverdenen symbolisert ved Batuev & Robinson (2018) og Toohey & Beaton (2017). Det er blitt sett på legitimitetens rolle rundt å oppnå ønskede mål innen offentlig sektor ved Rijnsoever et al (2013), og en vinkling knyttet mot strategiske valg i private bedrifter. Hvor legitimitetens rolle her kan sammenfattes som organisasjonens ønske om å plassere seg gunstig innenfor sosialt aksepterte rammer sett ut ifra et egennyttig egoistisk perspektiv eksemplifisert ved Chen et al (2020) og McLeod et al (2016). Dette helhetlige bildet med innfallsvinkler fra både offentlig og privat sektor kombinert med en bransjespesifikk tilnærming frembrakt av sportsverdenen. Bidrar til enda sterkere underbyggelse rundt RDTs legitimitetsforskning som godt gjennomført og aktualisert forskning.

Allikevel finnes det elementer som bidrar til at det bør stilles spørsmålstegn ved denne positive vinklingen. Som det tidligere er blitt redegjort for under delkapittel 2.2 er legitimitet et komplekst konsept med mange mulige definisjoner slik som hos Suchman og Maurer. En slik definisjonsklarhet er det mulig å argumentere for at det finnes en rekke eksempler på

også i denne studiens datagrunnlag. Hos Batuev & Robinson (2018) kan vi se at deres definisjon av legitimitet knyttes opp imot todelingen «Cultural legitimacy» og «Regulatory legitimacy» hvor Cultural legitimacy defineres som graden av kulturell støtte en organisasjon innehar. Mens deres definisjon av Regulatory legitimacy fremstilles som en av grunnelementene innen resource dependence theory, og at denne typen legitimitet helt enkelt handler om lover, regler og opprettholdelsen av disse i statlige organer. Chen et al (2020) velger derimot å definere legitimiteten innen sin forskning som «ongoing acceptance of a firms operations by its stakeholders» som de også kaller for «social license to operate» (Chen et al., 2020, s. 627). Som redegjort for i resultatkapittelet står ikke legitimitet like sentralt hos Rijnsoever et al (2013). Slik at legitimitet heller ikke er blitt gitt en like grundig definisjon av hva det er for forfatterne annet enn å definere det som en konsekvens av kredibilitet en slik mangel på klare definisjoner sees også hos McLeod et al (2016). Mens både Toohey & Beaton (2017) og Joy et al (2021) har valgt å benytte seg av Suchmans (1995, s. 574) definisjon «a generalized perception or assumption that the actions of an entity are desirable, proper, or appropriate within some socially constructed system of norms, values, beliefs, and definitions». Som også er blitt benyttet som overordnet legitimitetsdefinisjon i denne oppgaven. Dermed blir det betimelig å stille spørsmål ved om legitimitetsforståelsen denne forskningen frembringer egentlig er like godt gjennomarbeidet som det er blitt gitt uttrykk for ovenfor knyttet til variert metodebruk og ulike innfallsvinkler. Dette fordi forskning som gjennomføres på tilsynelatende likt grunnlag ved bruk av samme begrep. Men som tolker eller definerer dette begrepet ulikt vil skape problemer knyttet til å kunne konkludere med at forskningen har undersøkt det samme fenomenet i praksis. Og dermed vil det oppstå problemer når funn fra disse studiene skal sammenlignes med hverandre i et forsøk på å videreføre og eller utvikle statusen på forskningsfeltet.

5.2 Legitimitet i inter-organisasjonelle samarbeid

Fokuset for denne oppgaven har vært å undersøke hvordan legitimitet fremstilles innenfor resource dependence theory. Og i forlengelsen av dette belyse hvilken legitimitetsforståelse som er rådende innen de inter-organisasjonelle samarbeidene RDT ser på som essensielle for å kunne håndtere organisasjoners iboende avhengighet til hverandre. I kapittel 4 ble det redegjort for funn gjort i denne studien, hvor det kom frem at de mest fremtredende

formene for legitimitet i inter-organisasjonelle samarbeid er henholdsvis strategisk og institusjonell legitimitet. Eller legitimitet fremskaffet av handlinger man bevisst har kontroll over versus handlinger og effekter man ikke i samme grad vil kunne kontrollere. Det ble i kapittel 4 også redegjort for ulike måter disse legitimitetsformene kan forekomme hvor det ble lagt vekt på henholdsvis «rub off» og «mimicking». Altså det benytte seg av eller låne andre individer og organisasjoners legitimitet versus aksjoner som utføres fordi det skaper en form for trygghetsfølelse for organisasjonen i kraft av å være de valgene andre tilsynelatende vellykkede organisasjoner gjør.

I delkapittel 2.1.1 ble det gjennomgått hva inter-organisasjonelle samarbeid er, hvorfor de benyttes, og mulige effekter de kan føre med seg for organisasjoner. Funn fra denne scoping review peker i retning av at organisasjoner tilsynelatende inngår slike samarbeid som et bevisst valg i tråd med definisjonen av strategisk legitimitet for å oppnå ønsket utfall for sin organisasjon. Dette har blant annet kommet til syne hos Chen et al (2020) og deres fokus rundt å skulle forklare hvordan bedrifter øker sin legitimitet ved bruken av NGO direktører. Dette vil kunne betraktes som et strategisk valg bedriftene i denne undersøkelsen foretar for å øke sin legitimitet i resten av samfunnet i kraft av den personlige legitimiteten det antas at slike direktører besitter. Hvor denne personlige legitimiteten vil skape en «rub off» effekt ovenfor organisasjonene i Chen et al sin studie. Hos Batuev & Robinson (2018) kan vi se at denne «rub off» effekten understreket ved hjelp av Chen et al kan forekomme for begge parter i ett inter-organisasjonelt samarbeid. Eksemplifisert ved hvordan både IOC og sportsklatringen får økt sin legitimitet som følge av samarbeidet dem imellom, men hvor hvilke grupper de får en bedre standing hos varierer. Dette vil kunne peke i retning av en selvsentrert eller egoistisk tilnærming til konseptet legitimitet. Med dette menes det en tilnærming hvor det viktigste for organisasjoner ved bruk av inter-organisasjonelle samarbeid ikke er i hvilken grad deres handlinger faktisk er legitime og i tråd med gjeldende normative retningslinjer. (Suchman, 1995) Men heller i hvilken grad det oppfattes slik hos vitale samarbeidspartnere og i utvidet kontekst hos storsamfunnet som helhet.

En slik innfallsvinkel vil gjøre det interessant å stille spørsmål ved om denne symbolske egosentriske tolkningen av legitimitet vil være gjeldende i alle organisasjoner som en slags tommelfinger regel. Eller om spesifikke organisasjonsformer vil kjennetegnes av en slik

legitimitetsforståelse og andre ikke. Hos McLeod et al (2016) fremlegges det et narrativt syn på denne typen samarbeid hvor det poengteres at narrative historiefortellinger om hvem man er hovedsakelig vil ha effekt for nyere selskaper det ikke finnes mye tilgjengelig informasjon om. Og at fokuset vil flyttes over på handlingene man faktisk utfører og konsekvensene av dem når det er snakk om eldre selskaper med mer informasjon tilgjengelig. Basert på dette vil det kunne argumenteres for at det eksisterer et legitimitetsskille mellom nye og eldre organisasjoner. Hvor nye organisasjoner som enda ikke har funnet sin plass i den organisatoriske sfæren ofte vil måtte ty til narrative fortellinger for å skape et legitimitetsgrunnlag. Dermed vil det hos nyere organisasjoner være mindre viktig i hvilken grad dette bildet stemmer overens med virkeligheten eller ikke mens eldre etablerte selskaper vil ha mindre nytte av en slik narrativ historiefortelling. Disse funnene vil også kunne peke i retning av at strategisk legitimitet er et konsept nyere organisasjoner benytter seg av i større grad enn andre. Dette fordi disse organisasjonene i kraft av sine narrativer vil kunne gjennomføre beslutninger som tilsynelatende er til omgivelsenes beste. Men som egentlig handler om selvsentrert måloppnåelse i mye større grad enn hos eldre organisasjoner som vil stiles til ansvar for sine handlinger innenfor en kortere tidshorisont.

Makt ble i delkapittel 2.1 fremstilt som en av de tre hovedelementene RDT bygger på (Davis & Cobb, 2010). Derfor vil det være interessant å undersøke hvordan maktaspektet kan sees i sammenheng med funn fra denne studien knyttet til inter-organisasjonelle samarbeid og fremstillingen av disse i delkapittel 2.2.1. Her ble det redegjort for hvordan den iboende avhengigheten RDT bygger på i stor grad handler om en dyadisk relasjon som kan ta to ulike former enten symmetrisk eller asymmetrisk. (Vestrum, 2016). Men hvor RDT kritiseres for å ikke ta nøye nok innover seg mulig maktbalanse problematikk som kan forekomme i slike samarbeid knyttet til blant annet legitimitet. (Casciaro & Piskorski, 2005) Dermed vil det være interessant å undersøke i hvilken grad denne maktrelasjonen vies nok plass og forklaring når det kommer til legitimitet i dagens RDT forskning eller om premisset fremstilt av Casciaro & Piskorski fremdeles holder vann. Dette vil det være mulig å undersøke ved og se det i sammenheng med den varierende effekten av narrativer. Det vil kunne argumenteres for at nyere organisasjoner er i flere asymmetriske relasjoner enn eldre organisasjoner grunnet mangel på egen legitimitet. Slik at nyere organisasjoner står i fare for å få en dårligere legitimitetseffekt av samarbeidsrelasjonene, og ikke ha samme mulighet til å bli sittende

igjen med strategisk kontroll over de vitale ressursene slik som Santos & Eisenhardt (2005) argumenter for at er essensielt. I tillegg vil de asymmetriske relasjonene som følge av nyere organisasjoners manglende legitimitetsgrunnlag kunne skape en redusert effekt av samarbeidet også for den maktinnehavende part i relasjonen. (Villanueva et al., 2012) Disse innsiktene peker i retning av at legitimitetsforskning innen RDT ikke i tilstrekkelig grad spesifiserer utfordringene disse ulike organisasjonsutformingene kan føre med seg, og effekten dette vil kunne ha på forståelsen av legitimitet. Dermed vil det være mulig å påstå at den overordnede forståelsen basert på denne studiens funn fremstår som noe mangelfull og mulig misvisende. Dette vil i ytterste konsekvens også føre til at den tidligere fremstillingen av legitimitet som et egoistisk og symbolsk gode organisasjoner strategisk benytter seg av. Er en fremstilling som inneholder en god del mangler som gjør det vanskelig å klassifisere fremstillingen som god.

Med denne forståelsen rundt en overvekt av strategiske valg og strategisk legitimitet som legitimitetsform i denne studien. Kombinert med innsikter rundt hvordan denne tilnærmingen kanskje vil måtte modereres noe og ikke fungerer like godt i praksis som i teorien. Vil det være både viktig og interessant å se på i hvilken grad en slik overvekt også vil gjøre seg gjeldende knyttet til hvordan legitimitet skapes i inter-organisasjonelle samarbeid, og dersom det er tilfelle peker overvekten i samme retning som type legitimitet skulle tilsi? I kapittel 4 ble det redegjort for funn gjort i denne scoping review der kom det frem at legitimitet innen RDT og dernest innen denne type samarbeid hovedsakelig vil oppstå som følge av to årsaker rub off eller mimicking. Altså enten som en slags lånefunksjon hvor man benytter seg av samarbeidspartnere med en høyere grad av legitimitet enn en selv. Eller som følge av en form for herming hvor organisasjoner av rent trygghetssøkende årsaker vil benytte seg av de måtene å organisere samarbeide sitt på som har fungert for andre. I den hensikt at det som har skapt legitimitet for andre også vil gjøre det for dem. Ved første øyekast vil det kunne være enkelt å tenke at rub off er den legitimitetsskaperen som vil være mest fremtredende i kraft av å i størst grad utstråle en tanke om at dette skjer av bevisste strategiske årsaker. Sett ved blant annet Batuev & Robinson (2018) sin fremstilling av innlemmelsen av sportsklatring i IOC hvor begge sider i dette samarbeidet benytter seg av strategiske rub off effekter for å bedre sin legitimitet. Eller hvordan Joy et al (2021) fremstiller valg av juridisk struktur som en rub off hvor man ønsker å plassere sin organisasjon innenfor

en bestemt «boks» med det mål for øyet at denne plasseringen skal bedre deres legitimitet ovenfor omgivelsene. Allikevel er det kommet tydelig frem i arbeidet med denne studien at legitimitet også skapes ved hjelp av en mer ukontrollerbar samfunnssentrert mimicking. Blant annet ved hvordan den nederlandske elbil industrien hos Rijnsoever et al (2013) må forholde seg til et sett av sosialt aksepterte forventinger basert på kredibilitet. Hvor dette dermed vil minske egenkontrollen en enkelt organisasjon vil sitte igjen med knyttet til sine handlinger, og handlingen vil i større grad sentreres rundt hva omgivelsene ser på som akseptert. En viktig lærdom å trekke ut av denne studiens funn vil derfor handle om hvordan det klare skillet mellom strategisk bevisste valg og institusjonelle omgivelsesstyrte valg ikke nødvendigvis vil være like fremtredende som det har kunnet virke. Slik at det i større grad vil være glidende overganger som vil kunne gjøre det komplisert å plassere en handling innenfor en av de to formene for legitimitet. Dette fordi man i et forsøk på å klassifisere et valg som enten eller ofte vil kunne ende opp med en situasjon hvor valget oppfyller forutsetningene for dem begge. Som for eksempel hos Joy et al hvor valget av juridisk struktur vil kunne tolkes som en rub off hvor man velger den strukturen som gir størst mulighet for å låne legitimiteten til den gitte strukturen. Men også som en type mimicking hvor det trygge valget som har fungert for andre er det som velges.

5.3 Legitimitet i ny institusjonell teori

Legitimitet slik det fremstilles i RDT litteratur fremstår altså som noe hovedsakelig strategisk og bevisst. Hvor teorien proklamerer for at organisasjoner i møte med ressurs og avhengighetsproblematikk vil forsøke å minske dette så langt det lar seg gjøre. Dette gjøres for å skape strategisk kontroll over vitale ressurser (Santos & Eisenhardt, 2005), og legitimitet brukes som en essensiell ressurs i seg selv for å oppnå dette. Som vi har sett vil dette premisset kunne skape en misvisende og mulig feil fremstilling av legitimitet. Derfor vil det i henhold til Hillman et al (2009) sitt utsagn om at RDT ikke har et sterkt nok grunnlag til å forklare komplekse tematikker på egenhånd. Settes i sammenheng med den legitimitetsforståelsen som kan sies å være gjeldende innenfor den ny institusjonelle teorien slik at dette vil være med på å gi denne oppgaven mer faglig tyngde knyttet til å forklare konseptet legitimitet på en god måte.

Miller (2008) hevder tidligere forsøk på å benytte ny institusjonell teori som støtten RDT trenger for å kunne belyse en kompleks tematikk som legitimitet. Har forsøkt å rette søkelyset mot at legitimitet i seg selv er en fullverdig ressurs heller enn et verktøy i søken etter kontroll over andre ressurser som arbeidskraft eller penger. Disse forsøkene har ifølge Miller vært delvis mislykket fordi det ikke i tilstrekkelig grad er blitt redegjort for og tatt høyde for forskjellene mellom tingliggjorte og ikke tingliggjorte ressurser. Dette har ført til en situasjon hvor arbeidskraft og penger tilegnes de samme egenskapene som legitimitet med en påfølgende lik måte å forstå dem på som ressurser. Derfor vil det videre belyses på hvilke måter NiT tatt dette i betraktning vil kunne styrke legitimitetsforståelsen som så langt er blitt fremstilt.

I delkapittel 2.3 ble det redegjort for hvordan NiT hovedsakelig forklarer legitimitet med grobunn i hvordan organisasjoner som møter de samme utfordringene i et forsøk på å løse disse utfordringene vil bli likere. Som redegjort for i delkapittel 2.3.1 kan denne prosessen også kalles isomorfi. Powell & DiMaggio (1991, s.66) definerer denne problematikken som «Organizations compete not just for resources and customers, but for political power and institutional legitimacy for social as well as economic fitness». Dette tankesettet vil stå helt sentralt når NiT og RDTs legitimitets forståelse nå skal sees opp mot og i sammenheng med hverandre. Som vi har sett kan legitimitetsforståelsen innen RDT forskning helt elementært sammenfattes til å omhandle en klar draging mot bevisste valg organisasjoner tar for å legitimeres i sine omgivelser hvor det allikevel vil kunne stilles spørsmålsteget ved denne tolkningen. Ny institusjonell teori og isomorfi vil derfor benyttes for å oppklare noen av disse spørsmålene. Tidligere er det blitt redegjort for hvordan isomorfi hovedsakelig kan deles inn i 3 typer tvungen, mimetisk og normativ disse tre formene vil kunne sammenlignes og undersøkes i forhold til RDT tankesett på en rekke ulike måter.

Powell & DiMaggio (1991) forklarer tvungen isomorfi som en type isomorfi som kan oppstå som følge av både formelt og uformelt press lagt på en organisasjon av andre organisasjoner de er avhengige av. Dette vil kunne sees i sammenheng med avhengigheten RDT hevder inter-organisasjonelle samarbeid skal være en del av løsningen på. Hvor disse samarbeidene muligens vil kunne sees på som en subtil eller underliggende form for tvungen isomorfi i den

grad presset en organisasjon opplever som følge av en iboende makt basert avhengighet vil kunne være et slikt uformelt press. Det vil også være viktig å påpeke at asymmetriske samarbeidsrelasjoner i henhold til Casciaro & Piskorskis (2005) argumentasjon vil være den måten slikt press tydeliggjøres på best måte.

Mimetisk isomorfi eller situasjoner hvor organisasjoner velger å herme etter andre med den intensjon at dette skal skape trygghet (Powell & DiMaggio, 1991) vil kunne sees i sammenheng med mimicking slik dette er blitt redegjort for i denne studien. Dermed vil det være mulig å påstå at denne formen for isomorfi er det som tettest kobler sammen RDT og NiT. I kapittel 2.3.2 ble det redegjort for hvordan nærpolitireformen kunne være en organisasjonsmyte altså et valg organisasjoner gjør fordi dette ansees som en slags «best practice» eller den beste måten å gjøre ting på. Dette vil i henhold til denne oppgaven kunne settes i sammenheng med hvordan både bruk av NGO direktører hos Chen et al (2020), valg av juridisk struktur hos Joy et al (2021) eller IOCs valg om å innlemme sportskaltringen i sin organisasjon hos Batuev & Robinson (2018). Alle vil kunne sees i lys av å være en slik organisasjonsmyte i den forstand at dette er noe som gjøres på bakgrunn av en tanke om at dette er «det beste» fordi det har fungert for andre i lignende situasjoner tidligere.

Avslutningsvis vil det være viktig å også belyse den normative isomorfiens plass knyttet til å sammenkoble NiT og RDT. Dette handler som redegjort for tidligere om samfunnsnormer som oppstår som følge av enkelt gruppers press og innflytelse ovenfor omgivelsene. (Powell & DiMaggio, 1991) Denne formen for likhet er der det kommer klarest frem hvordan Hillman et al (2009) syn på RDT som en teori med manglende evne til å analysere komplekse tematikker på egenhånd også kan stemme gitt innsikter funnet i denne studiens datagrunnlag fra 2013-2023. Dette skillet handler i første rekke om hvordan denne typen isomorfi bygger på en slags tatt for gitt tankegang som kan sees i sammenheng med Suchman (1995) sin kognitive legitimitet som det ble redegjort for i kapittel 2. Dette skaper en forståelse som trekker seg bort fra den egennyttige selvbestemmende legitimiteten som det i lys av denne studien vil være mulig å argumentere for at RDT forskning proklamerer for, og over mot eksterne aktører og ekstern legitimitet som det overordnende og ledende for relasjoner. Etersom at en slik «selvfølgelig må det være sånn» tankegang som denne formen for isomorfi argumenterer for kun vil ha mulighet til å oppstå dersom

beslutningsmyndigheten og kontrollen over handlinger og tilhørende legitimitet flyttes vekk fra en enkelt organisasjon og over på dets omgivelser.

Med disse forståelsene av hvordan legitimitet forstås i den ny institusjonelle teorien vil det nå være mulig å sette det i en kontekstualisert sammenheng med RDTs syn på legitimitet slik denne studien har fremstilt den. Som vist kan det argumenteres for at RDT har et noe snevert og aktørsentrert fokus for sin legitimitetstolkning. Som ikke i tilstrekkelig grad tar innover seg at ikke alle beslutninger i en organisasjon alltid vil kunne trekkes tilbake til en egennyttig egosentrisk avhengighetstanke hvor til synelatende omgivelserbaserte avgjørelser egentlig handler om et narrativ. NiT viser tydelig at omgivelsene og samfunnet generelt vil påvirke en ikke tingliggjort ressurs som legitimitet i stor grad.. Ut ifra dette vil det være mulig å argumentere for at legitimitet slik det fremstår i RDT forskning ikke gir et riktig bilde av legitimitet slik den fremstår i praksis. Dette grunnet RDTs manglende evne til å ta inn over seg hvordan legitimitet som ikke tingliggjort ressurs må behandles og analyseres annerledes enn materielle ressurser. Men ettersom det i denne oppgaven er blitt tatt høyde for en slik problematikk nettopp gjennom bruken av ny institusjonell teori. Vil det være mulig å hevde at denne oppgaven presenterer legitimitet og dens mulige effekter på beslutninger, tilhørende inter-organisasjonelle samarbeid og effekten legitimitet eventuelt måtte ha i en slik kontekst på en god og reflektert måte.

6 Begrensninger og implikasjoner for videre forskning

I utvalget av forskningsartikler ble det satt en rekke begrensninger. Dette innebærer at denne studien kun har tatt for seg engelskspråklig fagfelleverdert forskning gjennomført i Europa eller USA i tidsrommet 2013 – 2023. I tillegg ble det i løpet av arbeidet med studien bestemt at referanselister fra inkludert forskning ikke skulle gjennomgå på jakt etter mer relevant forskning. I Denne prosessen kan relevante artikler ha blitt ekskludert eller oversett fordi de tilsynelatende ikke var relevante ut ifra kriteriene satt for title og eller abstract screening. Dersom denne studien ble gjennomført med færre restriksjoner vil dette muligens kunne ha endret funn og slutninger trukket som følge av den.

Gjennomgangen av forskningsartikler for denne scoping review viser at det tilsynelatende finnes en del forskning knyttet til legitimitet i resource dependence theory. Men at en mer transparent prosedyre for forskningen vil være nødvendig for å kunne kvalitetssikre resultatene i større grad. Dette vil forhåpentligvis føre til en forskning som i mindre grad er preget av definisjonsuklarheter og ulikheter enn hva tilfelle har vært for forskningen som er blitt analysert i denne studien.

Legitimitet har også hatt variert grad av fokus i forskningen denne scoping review har analysert. Dette peker i retning av et behov for mer forskning knyttet spesifikt mot å forstå hvordan legitimitet påvirker ressursallokering i organisasjoner i kraft av å være en ikke tingliggjort ressurs. Som derfor må forstås, tolkes og undersøkes på andre måter enn tingliggjorte ressurser. (Miller, 2008)

7 Konklusjon

Resource dependence theory er en teori som ønsker å forklare hvordan organisasjoner forholder seg til en konstant avhengighet til andre organisasjoner. Av Pfeffer & Salancik (1978) definert som «interorganizational interdependencies». I møte med slik problematikk vil organisasjoner som regel ty til inter-organisasjonelle samarbeid hvor målet med dem er å bli sittende igjen med strategisk kontroll over vitale ressurser. (Santos & Eisenhardt, 2005). Denne scoping review har sett på hvordan konseptet legitimitet kommer til syne i RDT litteratur knyttet til denne problematikken.

Resultater fra denne studien viser at det er god variasjon i valg av forskningsmetode for RDT forskning omhandlende legitimitet. Fenomenet er også blitt studert fra en rekke ulike innfallsvinkler som vil kunne sees på som et kvalitetstegn for forskningen. Allikevel er det et problem at ulike definisjoner av begrepet legitimitet benyttes, dette kombinert med en varierende grad av transparens i studiene hvor de kvantitative studiene i mindre grad evnet å tydelig forklare hvordan deres forskning er blitt gjennomført. Dette har ført til at det å

sammenligne studienes funn med hverandre og gjennomføre tilsvarende forskning senere både har og kan by på problemer.

Denne studiens funn er blitt drøftet opp mot legitimitetsforståelsen som er gjeldene innenfor ny institusjonell teori. Dette har vist at RDT muligens ikke presenterer legitimitet på en like god og veloverveid måte i sin forskning som forskningen selv fremstiller det som. Dette kan knyttes til hvordan RDT ikke evner å skille mellom tingliggjorte og ikke tingliggjorte ressurser i sin fremstilling. Slik at måten legitimitet fremstilles i forskningen til tider kan være noe misvisende og mangelfull.

Overvekten av strategisk legitimitet som legitimitetsform er med på å konkretisere denne problematikken på en god måte. RDTs fremstilling av handlinger som noe egenrådig en enkelt organisasjon bevisst kan kontrollere evner ikke å ta inn over seg de sosiale aspektene den ny institusjonelle teorien proklamerer for på en tilfredsstillende måte. Derfor er det helt tydelig at RDT har problemer med å konkretisere legitimitetsproblematikk på en tilfredsstillende måte alene. Basert på denne studien vil det derfor være mulig å konkludere med at Hillman et als (2009) påstand om RDTs manglende forklaringskraft for komplekse tematikker også er gjeldende i dagsaktuell forskning. Som redegjort for i kapittel 5 vil ny institusjonell teori kunne være et godt verktøy for å løse disse problemene, og dermed har denne scoping review klart å belyse legitimitet innenfor RDT litteratur på en god og reflektert måte.

Antall Ord: 19127

Litteraturliste

Aldrich, H. E. & Fiol, C. M. (1994). Fools rush in? The institutional context of industry creation. *Academy of Management Review*, 19, 645-670.

Alvesson, M. & Spicer, A. (2019). Neo-Institutional Theory and Organization Studies: A MidLife Crisis?. *Organization Studies*, 40(2), 199-218

Arksey, H. & O'Malley, L. (2005). Scoping studies: towards a methodological framework. *International Journal of Social Research Methodology*, 19-32

Ashforth, B. E. & Gibbs, B. W. (1990). The double-edge of organizational legitimation. *Organization Science*, 1, 177-194.

Batuev, M. & Robinson, L. (2018). Organizational evolution and the Olympic Games: the case of sport climbing. *Sport in Society*, 22(10), 1674-1690

Boulding, K. E. (1956). General systems theory: The skeleton of science. *Management Science*, 2, 197-208.

Casciaro, T. & Piskorski, M. J. (2005). Power imbalance, mutual dependence, and constraint absorption: A closer look at resource dependence theory. *Administrative Quarterly*, 50, 167-199

Chen, S., Hermes, N., Hooghiemstra, R. (2020). Corporate Social Responsibility and NGO Directors on Boards. *Journal of Business Ethics*, 175, 625-649

Christensen, T., Lægreid, P. & Røvik, K. A. (2021). *Organisasjonsteori for offentlig sektor*(utg.4). Universitetsforlaget

- Creswell, J. & Creswell, D. (2018). *Research Design. Qualitative, Quantitative & Mixed Methods Approaches*. (5. utg.). Sage Publications
- Davis, G. F. & Cobb. A. J. (2010). *Resource dependence Theory: past and future*. Emerald Group Publishing Limited. 21-42
- Dowling, J., & Pfeffer, J. (1975). Organizational legitimacy: Social values and organizational behavior. *Pacific Sociological Review*, 18, 122-136.
- Drees, J. M. & Heugens, P. P. M. A. R. (2013). Synthesizing and Extending Resource Dependence Theory: A Meta-Analysis. *Journal of Management*, 39(6), 1666 – 1698
- Elo, S. & Kyngås, H. (2007). The qualitative content analysis process. *Journal of Advanced Nursing*, 62(1), 107–115
- Fleming, P. & Spicer, A. (2008). *Contesting the Corporation*. Cambridge University Press
- Hawley, A. (1968). Human Ecology. I Sills, D. L. (Red.) *International Encyclopedia of the Social Sciences* (s. 328-337). Macmillan
- Hillman. A.J., Withers. M. C., Collins. B. J. (2009). Resource Dependence Theory: A Review. *Southern Management Association*, 35(6), 1404-1427
- Johannessen, L. E. F. (2022) Utenfor akademia: mot en utvidet forståelse av «abduktiv analyse» og teoriutvikling. *Norsk sosiologisk tidsskrift*, 6(2), 1-16
- Joy, S., Poonamallee, L., Scillitoe, J. (2021). What to Be (or Not to Be): Understanding Legal Structure Choices of Social Enterprises from a Resource Dependence Perspective. *Journal of Social Entrepreneurship*, 1-32
- Kvale, S. & Brinkmann, S. (2015). *Det kvalitative forskningsintervju* (utg.3). Gyldendal.

Lawrence, T., & Suddaby, R. (2006). Institutional work. I S. Clegg, C. Hardy, & T. Lawrence (Red.), *Handbook of organization studies* (2.utg, s. 215–254). SAGE Publications.

Levac, D., Colquhoun, H., O'Brien, K. K. (2010). Scoping studies: advancing the methodology. *Implementation Science*, 5(69), 1-9

Liberati, A., Altman, D., Tetzlaff, J., Mulrow, C., Gøtzsche, P., Ioannidis, J., Clarke, M., Devereaux, P. J., Kleijnen, J., Moher, D. (2009). The PRISMA Statement for reporting systematic reviews and meta-analyses of studies that evaluate health care interventions: explanation and elaboration. *PLoS Medicine*, 6(7).

March, J. G. & Olsen, J. P. (1976) *Ambiguity and Choice in Organizations*. Universitetsforlaget

Maurer, J. G. (1971). *Readings in organizational theory: Open system approaches*. Random House.

McLeod, M. S., Moore, C. B., Payne, T. G., Sexton, J. C., Evert, R. E. (2016). Organizational Virtue and Stakeholder Interdependence: An Empirical Examination of Financial Intermediaries and IPO Firms. *Journal of Business Ethics*, 149, 785-798

Meyer, J. W., Boli, J., Thomas, G. (1987). *Ontology and rationalization in the western cultural account. Institutional structure: Constituting state, society, and the individual*. SAGE Publications.

Meyer, J. W. & Rowan, B. (1991). Institutionalized organizations: Formal structure as myth and ceremony I Powell, W. W. & DiMaggio, P. J. (Red.). (1991). *The new institutionalism in organizational analysis*. University of Chicago Press

Miller, J. (2008). The ongoing legitimacy project: corporate philanthropy as protective strategy. *European Management Review*, 5, 151-164

Munn, Z., Peters, M. D. J., Stern, C., Tufanau, C., McArthur, A., Aromataris, E. (2018). Systematic review or scoping review? Guidance for authors when choosing between a systematic or scoping review approach. *Medical Research Methodology*, 18(143), 1-7

Oliver, C. (1991a). Network relations and loss of organizational autonomy. *Human Relations*, 44, 943-961

Oliver, C. (1991b). Strategic responses to institutional processes. *Academy of Management Review*, 16, 145-179.

Parsons, T. (1960). *Structure and process in modern societies*. Free Press

Pfeffer, J. & Salancik, G. R. (1978). *The external control of organizations: A resource dependence perspective*. Harper & Row.

Pfeffer, J. & Salancik, G. R. (2003). *The external control of organizations: A resource dependence perspective*. (2. utg.) Stanford University Press.

Powell, W. W. & DiMaggio, P. J. (Red.). (1991). *The new institutionalism in organizational analysis*. University of Chicago Press

van Rijnsoever, F. J., Welle, L., Bakker, S. (2013). Credibility and legitimacy in policy-driven innovation networks: resource dependencies and expectations in Dutch electric vehicle subsidies. *The Journal of Technology Transfer*, 39, 635-661

Santos, F. M. & Eisenhardt, K. M. (2005). Organizational boundaries and theories of organization. *Organization Science*, 16, 491-508

Scott, W. R. (1987). *Organizations: Rational, natural and open systems* (2.utg). Prentice Hall

Scott, W. R. (1995). *Institutions and organizations*. SAGE Publications

Scott, W. R. (2008). Lords of the dance: Professionals as institutional agents. *Organization Studies*, 29, 219– 238

Selznick, P. (1996). Institutionalism «Old» and «New». *Administrative Science Quarterly*, 41(2), 270-277

Smeby, G. & Røyrvik, E. A. (2020). Bitt av reformbasillen: Organisatoriske myter og administrativ ekspansjon i nærpoltireformens etablering av fellestjenester. *Tidsskrift for samfunnsforskning*, 61(2), 140-159

Suchman, M. C. (1995). Managing Legitimacy: Strategic and Institutional Approaches. *The Academy of Management Review*, 20(3), 571-610

Swindler, A. (1979) *Organization without Authority: Dilemmas of Social Control of Free Schools*. Harvard University Press

Terreberry, S. (1968). The evolution of organizational environments. *Administrative Science Quarterly*, 12, 590-613.

Toohy, K. & Beaton, A. (2017). International cross-sector social partnerships between sport and governments: The World Anti-Doping Agency. *Sport Management Review*, 20, 483-496

Tricco, A. C., Lillie, E., Zarin, W., O'Brien, K. K., Colquhoun, H., Levac, D., Moher, D., Peters, M. D. J., Horsley, T., Weeks, L., Hempel, S., Akl, E.A., Chang, C., McGowan, J., Stewart, L., Hartling, L., Aldcroft, A., Wilson, M. G., Garritty, C.... Straus, S. E. (2018). PRISMA Extension for Scoping Reviews (PRISMA-ScR): Checklist and Explanation. *Annals of Internal Medicine* 169(7), 467-473. Hentet fra <https://www.acpjournals.org/doi/10.7326/M18-0850>

April 2023

Vestrum, I. (2016). Integrating multiple theoretical approaches to explore the resource mobilization process of community ventures. *Journal of Enterprising Communities: People and Places in the Global Economy*, 10(1), 123-134

Villanueva, J., Van de Ven, A. H., Sapienza, H. J. (2012). Resource mobilisation in entrepreneurial firms. *Journal of Business Venturing*, 27(1), 19-30

Zucker, L. G. (1987). Institutional theories of organizations. *Annual Review of Sociology*, 13, 443-644